

Az Európai Unió
támogatásával

4 FOR FUTURE

"JÖVŐ IDŐBE LÉPÜNK"

2022-1-HU01-KA220-SCH-000086810

TEMATIKUS NAP
MÓDSZERTAN
ÉS ESZKÖZTÁR

AJÁNLÁS A "TEMATIKUS NAP" ISKOLAI FELDOLGOZÁSÁHOZ,
VALAMINT ANNAK A NEVELÉSI-OKTATÁSI PROGRAMBAN
TÖRTÉNŐ ISKOLAI ALKALMAZÁSÁRAA

A PÁLYÁZAT CÉLKITŰZÉSE

A fenntartható világ a jelenkor egyik legégetőbb problémájává válik. Ahhoz, hogy a jövő generációi számára is biztosított legyen a fenntartható fejlődés, a jelenben kell felismernünk és rendszerszemléletű összefüggéseiben beavatkozási pontokat találnunk ahhoz, hogy ezt a hosszútávú célt biztosítsuk. Kutatnunk kell, értelmeznünk kell, látnunk kell, tanulnunk és tanítanunk kell. A ma diákjai a holnap döntéshozói. Meggyőződésünk, hogy a fiatalok gondolkodásmódjának támogató fejlesztésével elérhetjük, hogy generációs szemléletváltás valósuljon meg a körökben.

A PÁLYÁZAT AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS AZ ERASMUS+ PROGRAM TÁMOGATÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

**Az Európai Unió
támogatásával**

Célunk, hogy a határon átnyúló partneri együttműködés keretében diákjaink megismerkedjenek a fenntartható társadalom, a fenntartható fejlődés, a fenntartható gazdaság, a fenntartható világ kihívásaival. Mindezt rengeteg kreatív játék, projekt, verseny, témanap és sok-sok ötlet megvalósításával.

A projekt határon átnyúló partneri kapcsolat keretében valósul meg. A fenntartható fejlődés elhivatott képviselői, a projekt partnerei:

- Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Technikum - Miskolc
- Bolyai Farkas Elméleti Líceum - Marosvásárhely
- Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpont – Magyarkanizsa
- Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola - Kassa
- Természetjáró Egyesület Magyarkanizsa
- TIT Kossuth Klub Egyesület – Budapest

A TEMATIKUS NAP CÉLJA

A tematikus nap megszervezésének célja az iskola diákságát érzékenyíteni, feladatok megoldásába bevonni, általános értékszemléletet biztosítani a környezeti problémák megértése tárgyában. Ezzel összefüggésben a hétköznapi életbe átültetni az elsajátított tudásanyagot és a jó gyakorlatokat alkalmazni.

Cél, hogy a résztvevő diákok megismerkedjenek:

- a fenntarthatóság kérdéskörével, tematikus nap témakörének problémakörével,
- a tematikus nap témakörének helyi és nemzeti sajátosságaival helyzetelemzésen keresztül,
- a fenntarthatóságon belül a tematikus nap témakörének problémáira adható megoldási lehetőségekkel.

KULCSKÉRDÉS: ÉRZÉKENYÍTÉS

A témanap feldolgozásával elérendő tanulási eredmények: ismeret, képesség, attitűd, autonómia és felelősségvállalás. A diákok a gyakorlati tevékenységeken keresztül megismerik és elsajátítják a tematikus nap témakörének környezetüket és a fenntartható világot befolyásoló negatív hatásait, az azokra adható mikroszintű, regionális, országos és globális megoldási lehetőségeket.

A tematikus nap további célja, hogy a pedagógusok:

- képesek legyenek beilleszteni saját pedagógiai gyakorlatukba a fenntarthatóság gondolatvilágát, a tematikus nap módszertanában megfogalmazott ismereteket és gyakorlatokat,
- összhang megvalósítása a saját intézmény pedagógiai/szakmai programjával;
- módszertani megfelelés és gyakorlati kivitelezhetőség megvalósulása.

Tanítási-tanulási célok:

A tematikus napon megvalósul a tematikus nap témakörének és a fenntarthatóság összefüggéseinek értelmezése. A diákok elsajátítják a szakterület speciális kifejezéseit. Gondolatcsere valósul meg a témakörrel kapcsolatban. A diákok megismerik a tematikus nap témakörével kapcsolatos megjelenő fenntarthatósági célokat, értelmezik azok fontosságát, megvalósulásának korlátozó tényezőit, valamint képessé válnak a felmerült helyzetek önálló elemzésére, azokra megoldási javaslatot önállóan felépítenek.

A TEMATIKUS NAP FÓKUSZAI

A tematikus nap feldolgozása során hangsúlyozni kell a szükséges szemléletváltás fontosságát. A tematikus nap fókuszában az áll, hogy a megjelölt fenntarthatósági probléma bemutatása és értelmezése mellett a célcsoport, a középiskolás diákok és környezetük számára is megvalósítható szemléletváltást támogassa.

KULCSKÉRDÉS: SZEMLÉLETVÁLTÁS

Hangsúlyozni kell a fenntartható világ rövid távú és hosszú távú, a környezeti minőségre gyakorolt hatásait. A diákok számára be kell mutatni a különböző államok, így jóléti társadalmak válaszait a környezet változásaira, valamint a leszakadó társadalmak társadalmi - gazdasági problémáinak hatását a környezetre. A témanap kiemeli a globalizáció és a fenntarthatóságra való törekvés ellentmondásait. Emellett a célcsoportnak bemutatásra kerül a környezetpolitika eszközrendszere.

A TEMATIKUS NAP által megvalósuló kompetenciafejlesztés területei:

Képzési feladatok:

Cél, hogy a diákok a szakmai területhez köthető ismereteket elsajátítsák, logikai összefüggéseket tárjanak fel a tematikus nap témaköre és a fenntarthatóság elvei között, megfelelő biztonsággal használják a szakmai kifejezéseket.

Nevelési feladatok:

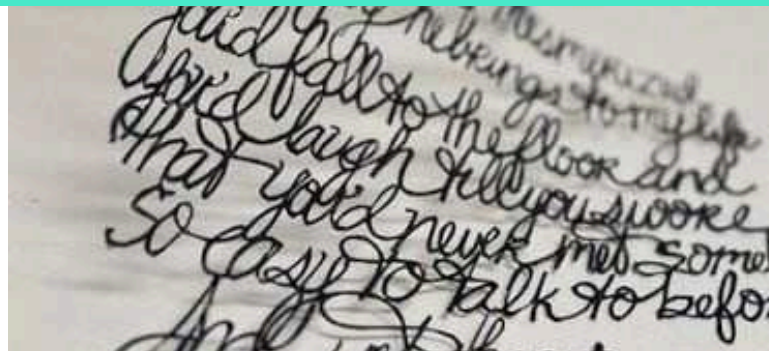
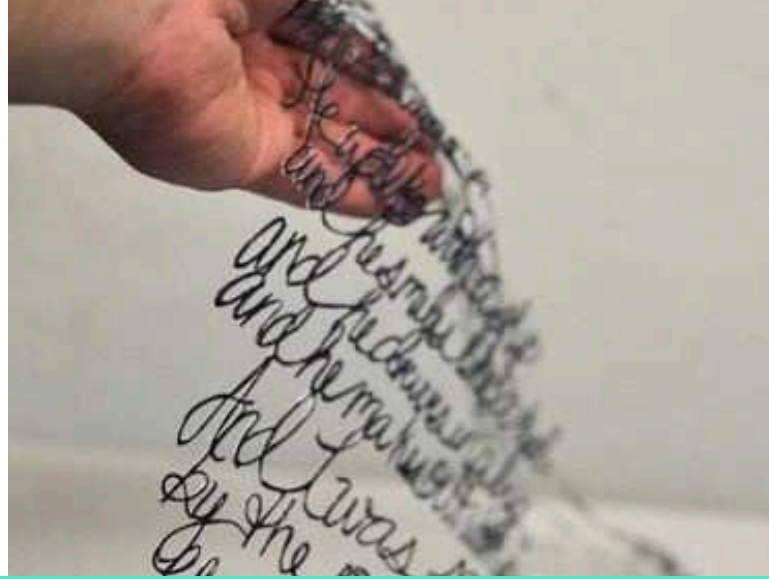
A tematikus nap témakörének feldolgozása során nevelési cél az információ közvetítésének támogatása, álláspont kifejtésének erősítése, kommunikációs készségek, az önállóság, a rugalmasság valamint a konfliktuskezelés fejlesztése, pármunka-csapatmunka szociális kompetenciák javítása (együttműködés) Emellett kiemelt hangsúlyt kap a szociális kompetenciák fejlesztése, érzékenyítés, szemléletváltás megvalósulása. Az egyéni értékrend és a képességrendszer együttes fejlesztése valósul meg.

MÓDSZERTANI MEGOLDÁSOK

Javasoljuk, hogy a témanap feldolgozása során az alábbi módszertani eszközöket alkalmazzák az új ismeretek átadása, valamint a meglévő ismeretek rendszerezése folyamán: **magyarázat, megbeszélés, szemléltetés** (webes honlapok, cikkek felhasználásával).

KULCSKÉRDÉS: MOZGASD A DIÁKOT!

Emellett a **tanulói aktivitást is igénylő módszerként** a témakörhöz kapcsolódóan ajánlott **kiselőadás** elkészítése, majd azok kiértékelése, megbeszélése. A témanap feldolgozása során javasolt előtérbe helyezni a **tanulók közös munkáját**. A kérdezés eszközeit használva alakítsunk ki **vitaszituációkat**, ahol a diákok **érvelnek** a felvetett témaegységgel kapcsolatban.

A drámapedagógiai módszerek közül a felvetett problémakörrel kapcsolatosan **szimulációs gyakorlatot** végezhetünk egy „forgatókönyv” segítségével, ahol különböző érdekeket megtestésítő szereplőként vizsgálják meg a diákok a tematikus nap témakörének és a fenntarthatóság érdekellentéteit.

A **gamifikáció** eszközeit használva ajánljuk az előzetesen megszerzett tudás átisméltését. A témanap feldolgozásához javasoljuk a netes lehetőségek kihasználását. A diákok gyűjtsék össze az aktuális problémákat, amelyeket a **vita és az érvelés** módszertani eszközeit alkalmazva dolgozzanak fel.

Az egyes tartalmi elemek felvetéseit a diákok **projektmódszer** alkalmazásával is elemezhetik. A projektmódszer alkalmazásával a tanulók érdeklődésére, a tanárok és a diákok **közös tevékenységére** építve tudják a diákok az új ismereteket elsajátítani, amely a megismerési folyamatot projektek sorozataként szervezi meg.

A TEMATIKUS NAP KERETEI

A tematikus napok általános keretrendszere:

- Feltétlenül szükséges a diákokat a megszokott iskolai dinamikából kibillenteni, ezért a jellemzően frontális tudásátadási formákat mellőzzük.
- A tematikus nap lebonyolítása folyamán célszerű egy-egy tevékenységet, tartalmi elemet egy helyszínen megvalósítani, amelyet egy-két koordinátor kezel a nap folyamán. Az osztályok előre meghatározott beosztás szerint vesznek részt az egyes programelemeke.
- A diákok előrehaladásának követhetősége érdekében célszerű előzetesen egy „menetlevelet” átadni az osztályoknak, és az adott állomáson való részvétel esetében pecsétet, aláírást, pontokat kapnak a koordinátoroktól.
- Amennyiben a tanulói létszám indokolja, egy-egy programelemet több helyszínen érdemes megvalósítani a hatékony lebonyolítás érdekében.
- A tematikus napoknál visszatérő sémákat kell alkalmazni. (pl.: ha fenntarthatósági kvízben gondolkodunk, akkor minden tematikus napon fenntarthatósági kvízt szervezzünk)
- Ajánljuk, hogy minden iskolában a tematikus nap elindítása és lezárása ugyanazon a módon történjen.

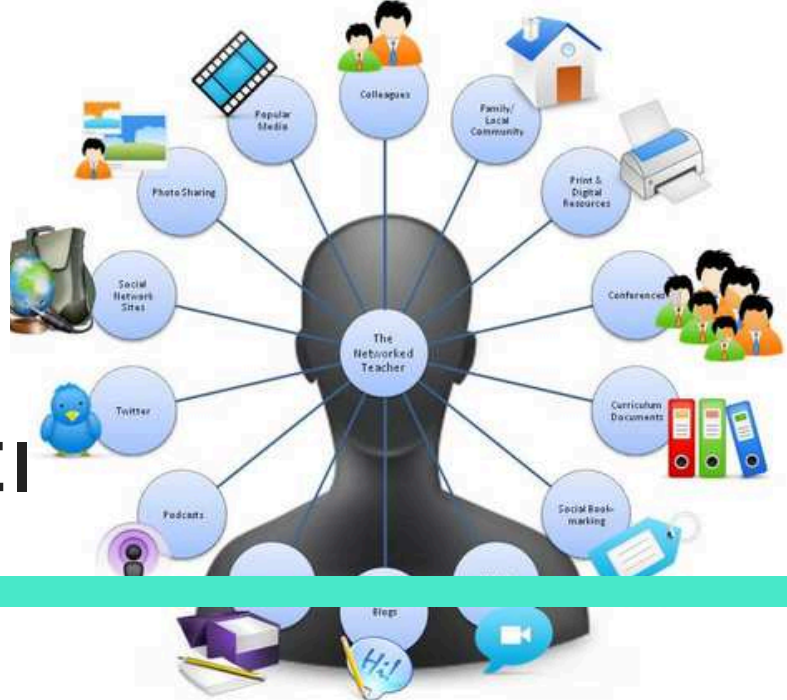

- Fontos a helyi aktorok (önkormányzat, civil szervezetek, egyetemek, kutatóintézetek és vállalatok) bevonása a program kialakításába.
- A tematikus nap előkészítéséhez és megvalósításához szükséges felállítani az iskola szervezőcsoportját. Érdemes a diákokat is bevonni a szervezésbe.
- Szükséges meghatározni az iskola saját programszervező képességét. (Hány saját programot tud biztosítani az iskola)
- Szükséges felmérni az iskola infrastrukturális lehetőségeit.

Javasolt lebonyolítási forma

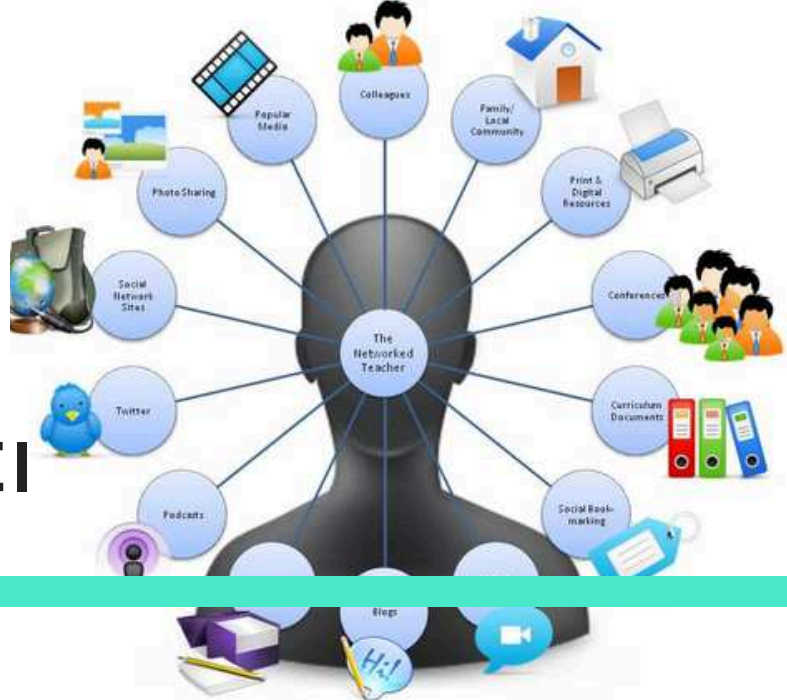
Célszerű a tematikus napok forgatókönyveit az osztályok közötti „akadályverseny” koncepciója szerint felépíteni. (Az osztályok körforgás szerűen vesznek részt az egyes projektelemekben.) A diákok csak a tematikus nap végén tudják meg, hogy mindenki győzött, aki a tartalmi elemeken végig haladt, hiszen ez biztosítja a szemléletformálásukat, támogatja a komplex gondolkodásukat. Ez a szemléleti elem nagyon fontos, mert a környezeti problémák megértésének kulcsa az állandó cselekvési és életmódra vonatkozó attitűdök ébren tartása.

A TEMATIKUS NAP JAVASOLT TARTALMI ELEMEI

Sorszám	Javasolt tartalmi elem
1.	4 FOR FUTURE ÖKOHÍRADÓ
2.	ÖKOKVÍZ
3.	"AMIKOR MINDEN MINDENNEL ÖSSZEFÜGG!!" - PREZENTÁCIÓ
4.	"LÁTOD A FÁTÓL AZ ERDŐT?" - MŰVÉSZET ÉS FENNTARTHATÓSÁG - KIÁLLÍTÁS
5.	"EGY GONDOLAT ÉS MÁS SEMMI!" –AHOGY MI LÁTJUK A FENNTARTHATÓSÁGI KRÍZIST
6.	"SZÖRFBAJNOKOK" - TEMATIKUS MINIKUTATÁS
7.	"GYORS NYERESÉG MA, NAGY VESZTESÉG HOLNAP" - SZIMULÁCIÓS GYAKORLAT
8.	GREEN TALK
9.	"MÁR LÁTOM!" - FENNTARTHATÓ ÖTLETBÖRZE
10.	PLANET EXPO
11.	ÖKOMOZI
12.	"RENDSZERBEN AZ IGAZSÁG" - GONDOLATTÉRKÉP
13.	ESSZÉÍRÓ PÁLYÁZAT
14.	"VISELD MAGADON A PROBLÉMÁTI!" – A FENNTARTHATÓSÁGI PROBLÉMA MEGJELENÍTÉSE A DIÁKOK RUHÁIBAN
15.	FLASHMOB
16.	"NE HAGYD ELALUDNI A FÉNYT!"
17.	4 FOR FUTURE ÖKOHÍRADÓ - PROGRAMZÁRÁS

A TEMATIKUS NAP JAVASOLT TARTALMI ELEMEI

Sorszám	Javasolt tartalmi elem
18	"HOGYAN LEGYEN ENERGIAHATÉKONYABB AZ ISKOLÁD? - PROJEKTFELADAT
19	ANAGRAMMA
20.	KERESZTREJTVÉNY
21.	"MONDJAM VAGY MUTASSAM?"
22	NÖVÉNY - ÉS ÁLLATFELISMERÉS
23	VAKTÉRKÉP
24	LÁSD A FLÓRÁT! LÁSD A FAUNÁT!
25	TABU!
26	PROJEKTMUNKA - KÖZÖSSÉGI TÉR KIALAKÍTÁSA

A JAVASOLT TARTALMI ELEMÉK

MÓDSZERTANA,
MUNKAFORMÁJA,
FORRÁSANYAGAI

Téma	Módszertan, munkaforma	Eszközök	Időtartam
1. 4 FOR FUTURE ÖKOHÍRADÓ			
<p>4 for Future ökohíradó Reggel a 4 for Future ökohíradóval indul a nap (így biztosítható, hogy párhuzamos elemek is legyenek). A híradóban a Kossuth Klub szakértője Bódi Balázs jelentkezik be egy korábban felvett és minden iskola részére átküldött videóval, amelyben röviden meghatározza a nap tematikáját és felkonferálja a nap előadóját.</p>	<p>Előre felvett online videóanyag (tanórán vagy nagy előadásban)</p>	<p>Számítógép, projektor, internetes kapcsolat.</p> <p>A videó elérhető: Segédletek, mellékletek</p>	<p>30 perc</p>
2. ÖKOKVÍZ			
<p>Ökokvíz A témanapon egy-két tanteremben párhuzamosan megvalósítható, illetve minden osztályban lebonyolítható az osztályfőnök bevonásával. Az értékeléshez segítő magyarázatokat kell biztosítani.</p>	<p>A témanap kérdéskörét feldolgozó online kvíz disszeminálása, általánosan elérhető a koordinátorok számára. Magyarázat biztosítása szükséges a szemléletformálás érdekében.</p>	<p>Okos tábla, kivetítő, projektor. Célszerű interaktív online eszközt használni a lebonyolításhoz.</p> <p>A feladat leírása, magyarázatok, lásd: Segédletek, mellékletek</p>	<p>45 perc</p>
3. "AMIKOR MINDEN MINDENNEL ÖSSZEFÜGG!" - PREZENTÁCIÓ			
<p>Prezentáció A tematikus nap témakörének bevezetése, szakmai elemzése, rendszerszemléletű problémakör bemutatása. Figyelemfelkeltő adatok bemutatása (tanulói aktivitás kezdeményezése – Gondoltál már erre?; Tippelj!; Szerinted mennyi...? Szerinted hol...?, stb), helyzetelemzés, problémafelvetés, a tanulók érzékenyítése, megoldási lehetőségek bemutatása helyi, regionális, állami és globális szinten; Javaslat – "Amit Te magad is tenni tudsz!"</p>	<p>Személyes előadás (tanórán vagy nagy előadásban) Online kontaktforma: webinárium Nagy csoportos feladat: együttműködési keretek rögzítése</p>	<p>Számítógép, projektor. PPT - a tematikus nap témakörében Online kontaktformához: Zoom, meet</p> <p>A ppt elérhető: 4forfuture.hu/partnereinknek</p>	<p>45 perc</p>

A JAVASOLT TARTALMI ELEMEEK

MÓDSZERTANA,
MUNKAFORMÁJA,
FORRÁSANYAGAI

Téma	Módszertan, munkaforma	Eszközök	Időtartam
4. "LÁTOD A FÁTÓL AZ ERDŐT?" - MŰVÉSZET ÉS FENNTARTHATÓSÁG - KIÁLLÍTÁS			
<p>Rajz, festmény, fotó, kollázs, képregény, makett, digitális rajz Projektmunka: A diákok a témanap előtt már csoportosan, vagy egyénileg a fenti technikák alkalmazásával pályázhatnak a témakör saját egyedi feldolgozásával. A beérkezett pályaművekből kiállítás nyílik a tematikus napon, ahol a diákok megválasztják a felvetett problémát legjobban bemutató pályamunkát.</p>	<p>A diákok egyedileg készítik el a pályamunkákat. A pályamunkákat két csoport köré szervezve készíthetik el:</p> <ul style="list-style-type: none"> fenntarthatósági probléma (témanap témája) a környezetemben fenntarthatósági probléma (témanap témája) a nagyvilágban 	<p>Kiállítóterem, folyosó, aula, paravánok, asztalok.</p>	<p>folyamatos</p>
5. "EGY GONDOLAT ÉS MÁS SEMMI!" –AHOGY MI LÁTJUK A FENNTARTHATÓSÁGI KRÍZIST			
<p>Élő szófelhő - Problémafal Képek, üzenetek, kulcsgondolatok, figyelemfelkeltő mondatok összegyűjtése iskola, vagy osztályszinten.</p>	<p>A megvalósítást két módon javasoljuk: Az iskola egy kiemelt pontján elhelyezünk egy óriási kartont, több filctollat, és minden diák „graffiti” szerűen felírja a témappal kapcsolatos gondolatát. IKT eszközzel felszerelt tanterem esetében www.mentimeter.com használatát.</p>	<p>Karton, paraván, filctoll IKT eszközzel felszerelt tanterem</p> <p>A feladat leírása, gondolatbörze, hívószavak: Segédletek, mellékletek</p>	<p>45 perc</p>
6. "SZÖRFBAJNOKOK" - TEMATIKUS MINIKUTATÁS			
<p>Szörfbajnokok: Előre összeállított kérdésekre kell minikutatást végezniük a diákoknak és ez alapján megválaszolni a témaphoz kapcsolódó kérdéseket.</p>	<p>A moderátor tanároknak értékelni kell magyarázattal a kutatási eredményeket, a strukturálás módszertanával rendszerezni a megszerzett tudást. Kérdezés módszerével az érvelést kezdeményezhet a kérdésekkel kapcsolatban, illetve irányított vitát indíthat.</p>	<p>Számítógépekkel felszerelt tanterem</p> <p>A feladat leírása, kutatási területek, lásd: Segédletek, mellékletek</p>	<p>45 perc</p>

A JAVASOLT TARTALMI ELEMEEK

MÓDSZERTANA,
MUNKAFORMÁJA,
FORRÁSANYAGAI

Téma	Módszertan, munkaforma	Eszközök	Időtartam
7. "GYORS NYERESÉG MA, NAGY VESZTESÉG HOLNAP" - SZIMULÁCIÓS GYAKORLAT			
<p>Szimulációs gyakorlat</p> <p>A fenntartható fejlődési célok ellentmondásaira hívja fel a játék a figyelmet. Az érintett felek érdekkülönbségein keresztül kap komplex rálátást a diák arra, hogy a világ fenntarthatósági problémái hogyan generálódnak.</p>	Csoportmunka, irányított érvelés és vita (tanórán vagy előadóban)	<p>Tanterem, előadó Tábla, kivetítő, laptop Érdekcsoportok meghatározásához kártyák Felvételek listája.</p> <p>A feladat leírása, segédkártyák, kérdések elérhetőek: Segédletek, mellékletek</p>	45 perc
8. GREEN TALK			
<p>Green talk</p> <p>Beszélgetés a témáról szakértő(k) bevonásával; lehet több beszélgetőpartner is (ez előre nem modellezhető dinamikákat is el tud indítani)</p>	Kötetlen forma; fontos lenne felkészült diákra bízni a beszélgetés moderálását (előre megadott, vagy felvázolt kérdéseket biztosítsunk számára); fontos a beszélgetésen résztvevő diákok megszólítása és az interakció kialakítása.	Nagyobb terem, előadó, hangosítás.	90 perc
9. "MÁR LÁTOM!" - FENNTARTHATÓ ÖTLETBÖRZE			
<p>Már látom! - Fenntartható ötletbörze</p> <p>Az osztályok 3-6 fős csoportokba rendeződve dolgozzák ki az adott tematikus naphoz kapcsolódó probléma megoldásait a mindennapokban (pl.: Energiakrizis – hogyan tudják csökkenteni az energiafogyasztást a saját életükben?).</p>	A csoportok az osztály előtt előadják a kidolgozott cselekvési tervet. (A feladat végén osztály szinten összegezzük az összes megoldási javaslatot – verseny az osztályok közt)	<p>Táblafilc, karton, filctoll.</p> <p>A feladat leírása, magyarázatok, lásd: Segédletek, mellékletek</p>	45 perc
10. PLANET EXPO			
<p>Planet expo</p> <p>Alkalmi kiállítás lehetőség szerint partnerek bevonásával az iskola központi helyszínén (pl.: aula).</p>	Civil szervezetek, vagy helyi aktorok meghívása (pl.: helyi közlekedési vállalat meghívása - közlekedés zöldítése, vagy zöld innováció a helyi vállalatoknál), akik egy asztalnál bemutatják a saját tevékenységüket.	Kiállítóterem, folyosó, aula, paravánok, asztalok.	folyamatos

A JAVASOLT TARTALMI ELEMEEK

MÓDSZERTANA,
MUNKAFORMÁJA,
FORRÁSANYAGAI

Téma	Módszertan, munkaforma	Eszközök	Időtartam
11. ÖKOMOZI			
Ökomozi Max. 30 perc hosszúságú tematikus film (erről a Kossuth Klub gondoskodik), amelyről újabb 30 perc időkeretben.	A vetítést követően értékelő beszélgetést kell kezdeményezni a filmhez előre biztosított kérdések és válaszok segítségével.	IKT eszközzel felszerelt terem, előadó. A feladat leírása lásd: Segédletek, mellékletek	45 perc
12. "RENDSZERBEN AZ IGAZSÁG" - GONDOLATTÉRKÉP			
Rendszerben az igazság – gondolattérkép Az osztály 11 darab 3-4 fős csoportba rendeződik. 11 előre meghatározott témakörben gyűjtenek gondolatokat, majd úgy írják fel a táblára a gondolattérkép rendszerét követve, hogy hogyan rávilágítanak arra, hogy hogyan hatnak egymásra a kérdéskörök.	A témakörökkel kapcsolatos információt a moderátorok előre megkapják. A kész gondolattérképet szintén megkapják. A tanároknak kérdéseket feltéve kell a diákcsoportokat rávezetni a workshop jellegű brainstorming munka megoldásaira. A tanároknak rá kell világítani az összefüggésekre a megadott forrásanyag alapján.	Tábla, paraván vagy okos tábla. Csoportmunkára alkalmas teremrendezés, írószer, papír. A feladat leírása lásd: Segédletek, mellékletek	45 perc
13. ESSZÉÍRÓ PÁLYÁZAT			
Esszéíró pályázat Maximum 2 oldalas elemzés esszé formájában a témanappal kapcsolatos fenntarthatósági témakörrel kapcsolatban.	Pontosan meg kell határozni a témakörön belül azokat a résztemákat, amelyeket a diákok kidolgozhatnak. A diákoknak szükséges pontos leírást biztosítani az elvégzendő munka feltételeiről. Javasolt forrásanyag megjelölése.	Nyilvánosságra kell hozni az intézmény és a pályázat kommunikációs oldalain a műveket. Javasolt a partneriskolákban is ezeket leközölni, és nemzetközi zsűrizést megvalósítani.	meghirdetendő már a témanap előtt
14. HOGYAN LEGYEN ENERGIAHATÉKONYABB AZ ISKOLÁD?			
Projektmunka A diákok a témanapon feldolgozott energiahatékonysági lehetőségek alapján tervet felmérik iskolaépületük azon pontjait, amely nem biztosítja az energiahatékony működést és beavatkozási tervet készítenek az energiahatékonyság növelése céljából.	Meg kell határozni a témakörön belül azokat a résztemákat, amelyeket a diákok érinthetnek a projektben. A diákoknak szükséges pontos leírást biztosítani az elvégzendő munka feltételeiről. Javasolt forrásanyag megjelölése.	Nyilvánosságra kell hozni az intézmény és a pályázat kommunikációs oldalain a műveket. Javasolt a partneriskolákban is ezeket leközölni, és nemzetközi zsűrizést megvalósítani.	meghirdetendő már a témanap előtt

A JAVASOLT TARTALMI ELEMEEK

MÓDSZERTANA,
MUNKAFORMÁJA,
FORRÁSANYAGAI

Téma	Módszertan, munkaforma	Eszközök	Időtartam
14. "VISELD MAGADON A PROBLÉMÁT!" – A FENNTARTHATÓSÁGI PROBLÉMA MEGJELENÍTÉSE A DIÁKOK RUHÁIBAN			
<p>Viseld magadon a problémát! A diákok a ruházódásukkal is felhívják a figyelmet az adott fenntarthatósági problémára. Javasolt az osztályok közötti eredményhirdetés. Kategóriák például: Legszellemesebb, legtöbb beöltözött diák.</p>	<p>Az osztályoknak az adott témához kapcsolódóan egy előzetesen meghatározott gondolatot, fogalmat, megoldást kell a ruhájukon viselniük. Az energiaválság témánapon belül a megújuló energiaforrásokat kell megjeleníteniük, mint szélenergia, napenergia, geotermikus energia, stb.</p>	<p>Az egész iskola</p>	<p>Előzetes felhívás közzététele szükséges. folyamatos</p>
15. FLASHMOB			
<p>Flashmob A diákok közös tánccal flashmob videón keresztül hívják fel a figyelmet a témánappal kapcsolatos problémákra.</p>	<p>Célszerű a flashmobba bevonandó diákok számát, a koreográfiáját, a diákok mozgását, a zenét, a dramaturgiát, helyszínét előre kitalálni, majd rövid filmet készíteni. A film elkészítésének utómunkálatait(vágás) meg kell szervezni.</p>	<p>Az iskola épülete, udvara</p>	<p>45 perc</p>
16. "NE HAGYD ELALUDNI A FÉNYT!"			
<p>Ne hagyd elaludni a fényt! A diákoknak a fizikai munkájukkal folyamatosan égve kell tartaniuk egy karácsonyfán az izzókat. A nap végén „dicsőségfalra” kerülnek azok a diákok, akik áramot beosztás szerint, 10 perces váltásban az állítottak elő a karácsonyi hangulatért.</p>	<p>Egy biciklit, szobabiciklit rá kell kötni a karácsonyfaizzó áramkörére, amely csak akkor ég, ha a diákok tekerik a biciklit. Előzetesen az osztályoknak delegálni kell diákokat, akik előzetes beosztás szerint, 10 perces váltásban az egész témanap idején égve tartják közösen az izzókat.</p>	<p>Az iskola frekventált helyszíne</p>	<p>folyamatos</p>
17. 4 FOR FUTURE ÖKOHÍRADÓ - PROGRAMZÁRÁS			
<p>4 for Future ökohíradó A program zárásaként az osztályfőnök összegezi a megszerzett pontokat és az ökohíradó előre felvett műsorát lejátssza, melynek lényege, hogy az adott napon mindenki nyert, de igazából senki, mert még rengeteg feladat van hátra, amit iskolán kívül is végre kell hajtani.</p>	<p>Előre felvett online videóanyag (tanórán vagy nagy előadóban)</p>	<p>Számítógép, projektor, internetes kapcsolat, IKT eszközzel felszerelt terem, előadó A videó elérhető: Segédletek, mellékletek</p>	<p>10 perc</p>

A JAVASOLT TARTALMI ELEMEK

MÓDSZERTANA,
MUNKAFORMÁJA,
FORRÁSANYAGAI

Téma	Módszertan, munkaforma	Eszközök	Időtartam
18. "HOGYAN LEGYEN ENERGIAHATÉKONYABB AZ ISKOLÁD? - PROJEKTFELADAT			
"Hogyan legyen energiahatékonyabb az iskolád?!" A diákok három fős csapatokat alkotva projekt munka kereteiben dolgozzák fel az intézményük energetikai fejlesztésének lehetőségeit.	Az osztályoknak az adott témához kapcsolódóan egy előzetesen meghatározott helyzetelemzést el kell végezniük, megoldási alternatívákat kell összehasonlítaniuk, el kell végezniük a cél- az indikátor- és a hatáselemzést. Meg kell határozniuk, hogy az energetikai fejlesztés milyen előnyökkel jár	A prezentációk bemutatásához előadóterem, kivetítő.	Előzetes felhívás közzététele szükséges.
19. ANAGRAMMA			
Anagramma A témánappal kapcsolatos fogalmakból anagrammákat kell megoldaniuk a diákoknak, Közös tudásrendszerezést követően véleményt alkotnak a diákok a fogalmakkal kapcsolatban.	A tanulók megtanulnak együttműködni, csoportban dolgozni, ezen kívül játékos formában megismerkednek olyan fogalmakkal, mint a biodiverzitás, védett növények, állatok, A kapott szavakból szófelhő készíthető.	Tanterem, iskolaudvar vagy a természetben külső helyszínen	30 perc
20. KERESZTREJTVÉNY			
Keresztrejtvény A témánappal kapcsolatos fogalmakból keresztrejtvényt kell megoldaniuk a diákoknak, Közös tudásrendszerezést követően véleményt alkotnak a diákok a fogalmakkal kapcsolatban.	A tanulók megtanulnak együttműködni, csoportban dolgozni, ezen kívül játékos formában feltárnak olyan összefüggéseket, amelyek szervesen befolyásolják a biodiverzitás megváltozását.	Tanterem, iskolaudvar vagy a természetben külső helyszínen	30 perc
21. "MONDJAM VAGY MUTASSAM?"			
Keresztrejtvény A témánappal kapcsolatos fogalmakat kell a diákoknak elmutogatni vagy körülírni a diákoknak, Közös tudásrendszerezést követően véleményt alkotnak a diákok a fogalmakkal kapcsolatban.	A tanulók megtanulnak együttműködni, csoportban dolgozni, ezen kívül játékos formában megismerkednek olyan fogalmakkal, mint a biodiverzitás, védett növények, állatok, A kapott szavakból szófelhő készíthető.	Tanterem, iskolaudvar vagy a természetben külső helyszínen	30 perc

A JAVASOLT TARTALMI ELEMÉK

MÓDSZERTANA,
MUNKAFORMÁJA,
FORRÁSANYAGAI

Téma	Módszertan, munkaforma	Eszközök	Időtartam
22. MÁR LÁTOM - KÉPFELISMERÉS			
Növény- és állatfelismerés A diákok önállóan, vagy kis csoportban ismerik fel a kiskerti növényeket, állatokat.	A mikrokörnyezetben előforduló biológiai sokszínűség megismerése a cél, az élőhelyre jellemző növények és állatok beazonosítására lesznek képesek a diákok.	Terem, iskolaudvar vagy a természetben külső helyszínen	30 perc
23. VAKTÉRKÉP			
Vaktérkép A diákok egy vaktérképet kapnak tájékoztató útmutatókkal, amely alapján a PlantNet applikáció segítségével azonosítják be külső terepgyakorlaton a környezetükben élő növényeket.	Előzetesen szükséges a terep felmérése, a helyi növények és a helyi biodiverzitásra nem jellemző növények beazonosítása. Fontos, hogy a játékot követően megbeszéljük azt, hogy mely növények őshonosak, melyek nem.	Iskolaudvar vagy a természetben külső helyszínen	30 perc
24. LÁSD A FLÓRÁT, LÁSD A FAUNÁT!			
Lásd a flórát, lásd a faunát! A diákok egy túra során csoportosan, vagy egyénileg a PlantNet applikáció segítségével azonosítják be külső terepgyakorlaton a környezetükben élő növényeket.	Előzetesen szükséges a terep felmérése, a helyi növények és a helyi biodiverzitásra nem jellemző növények beazonosítása. Fontos, hogy a játékot követően megbeszéljük azt, hogy mely növények őshonosak, melyek nem.	Iskolaudvar vagy a természetben külső helyszínen	60 perc
25. TABU!			
Tabu! A témanap kérdéskörét feldolgozó társasjáték. A tanulók megtanulnak együttműködni, csoportban dolgozni, ezen kívül játékos formában megismerkednek olyan fogalmakkal, amelyek közvetve vagy közvetlenül a témanaphoz kapcsolódnak.	Előtanulmányok, előismeretek rendszerezése. A tanulók megtanulnak együttműködni, csoportban dolgozni, ezen kívül játékos formában megismerkednek olyan fogalmakkal, amelyek a témanaphoz kapcsolódnak.	Terem, iskolaudvar vagy a természetben külső helyszínen	45 perc

A TEMATIKUS NAPOK TÉMAKÖREI

A tematikus programok azok az alkalmak, amikor lehetőség van a résztvevő iskolák tanulói tömegeinek bevonására.

A tanórán belül, és az azon felül megvalósuló eseményekben lehetősége van minden tanulónak részt venni. A programok témáinak kiválasztásánál a tanulók előzetes felmérés során kifejezett érdeklődését szeretnénk kielégíteni, ezért azon témák köré szervezzük a témanapokat, amelyek számottevő érdeklődésre tartanak szót. A partnerség diákjai és pedagógusai/oktatói körében történt kérdőíves felmérés során az alábbi témakörök kerültek kiválasztásra.

AZ ENERGIAVÁLSÁG

SEGÉDLETEK, MELLÉKLETEK

ELSŐ
TEMATIKUS NAP

1. ÖKOHÍRADÓ

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB ÉS AZ MSZC
BERZEVICZY GERGELY TECHNIKUM
ÁLTAL ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZJÁTÉKOK

Ökohíradó programnyitás elérhetősége:

Köszöntő:

<https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1diWiy2RYkCM4FFf8GN0-yBzRRpXgE6Pv>

Prezentáció-helyzetelemzés:

<https://tinyurl.hu/mwVB>

Ökohíradó programzárás elérhetősége:

https://wetransfer.com/downloads/dedf3083f510ddb2b53c83acda3a290f20221219183554/0abc0bb427d3c823a6f1493734fbcd3f20221219183555/1d5d69?trk=TRN_TDL_01&utm_campaign=TRN_TDL_01&utm_medium=email&utm_source=sendgrid

TIT Kossuth Klub Ökokvíz elérhetősége:

<https://prezi.com/view/LQmak7ro3183Dkd6XVKO/>

TIT Kossuth Klub Ökokvíz megoldókulcs:

1. BLOKK

- 1.D (a loerő a teljesítményé)
- 2.A (július 28-29.)
- 3.C (Greta Thunberg, svéd klímavédelmi aktivista)
- 4.B (nitrogén)
- 5.C (passzívház)
- 6.C (Luxemburg)
- 7.B (polietilén-tereftalát)
- 8.A (Maldív-szigetek)
- 9.C (WC papír guriga)
- 10.D (fúziós)

KARIBATI

2. BLOKK

1. Benzin
2. India
3. Oxigén
4. Megújuló
5. Aeroszol
6. Sarm el-Sejk
7. SpaceX
8. Zöld
9. Antracit
10. Üzemanyagként, fűtőanyagként használt elhalt növényi szervesanyag-tömeg.

FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB
ÁLTAL ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

I/1. Melyik nem az energia mértékegysége?

- joule
- kalória
- kilowatt
- lóerő (helyes válasz)

I/2. Melyik hónapra esett idén (és tavaly is) a Globális Túlfogyasztás napja, vagyis az a nap, amin az emberiség természeti erőforrás-felhasználása eléri azt a mennyiséget, melyet a Föld abban az évben regenerálni képes? (Onnantól kezdve a tartalékainkat éljük fel.)

- július (helyes válasz)
- szeptember
- október
- november

I/3. Mi a képen látható hölgy keresztnéve? (A képen Greta Thunberg látható)

- Ursula
- Ingrid
- Greta (helyes válasz)
- Sonja

I/4. Az alábbi gáznemű anyagok közül melyiknek nem számottevő a szerepe az üvegházhatás kialakulásában?

- metán
- nitrogén (helyes válasz)
- szén-monoxid
- vízgőz

I/5. Minek a definíciója az alábbi? "Olyan épület, amelyben a kényelmes hőmérséklet fenntartása megoldható kizárólag a levegő frissen tartásához megmozgatott légtömeg

utánfűtésével vagy utánhűtésével, további levegő visszaforgatása nélkül."

- független ház
- önellátó ház
- passzívház (helyes válasz)
- off-grid ház

I/6. Melyik az az ország, amelynek a legnagyobb az egy főre vetített ökológiai lábnyoma és a globális túlfogyasztás listán is (Katar mögött) a 2. legrosszabb helyen áll?

- Japán
- Kína
- Luxemburg (helyes válasz)
- USA

I/7. Minek a rövidítése a PET palackokban a T betű?

- technika
- tereftalát (helyes válasz)
- toxin
- transzformáció

I/8. Melyik országhoz tartozik a képen látható Thilafushi nevű szemétsziget, melynek területe naponta átlagosan 1 m²-rel nő?

- Maldív szigetek (helyes válasz)
- Japán
- Ausztrália
- Franciaország

I/9. Az alábbiak közül melyiket szabad bedobni egy szelektív hulladékgyűjtő konténerbe?

- spirálfűzet
- használt zsebkendő
- WC papír guriga (helyes válasz)
- cigarettacsikk

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB
ÁLTAL ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

I/10. A legtöbb atomreaktor fissziós jellegű, vagyis az energia az atommagok (pl. urán) széthasadásából származik. De hogyan nevezzük az olyan reaktorokat, amikben ennek pont ellenkezője történik, tehát amikor az energiát az atommagok (pl. hidrogén) egyesítésével nyerik?

- kohéziós
- adszorpció
- inverziós
- fúziós (helyes válasz)

I/ +1. Melyik ország a globális tengerszint-emelkedés elsőszámú veszélyeztetettje, mely szinte biztosan még ebben az évszázadban a víz alá kerül? A kb. 30 korallszigetből álló óceániai ország elhelyezkedését és zászlaját a képen láthatjátok.

II/1. Melyik az a folyadék, mely nevét egy Carl keresztnevű német mérnökről kapta, és minőségét az oktánszámmal szokás jellemezni?

II/2. A jelenlegi népesedési rátákat figyelembe véve melyik ország lesz pár éven belül (Kinát megelőzve) a világ legnépesebb országa?

II/3. Melyik kémiai elem háromatomos instabil molekulamódosulása az ózon?

II/4. Hogyan nevezzük magyar igeikötős igenévvel az olyan energiaforrásokat, melyek (a kőolajjal és a földgázzal ellentétben) nem képesek elfogyni? Tipikusan ilyen a nap-, a víz-, a szél- és a geotermikus energia hasznosítása.

II/5. Hogyan nevezzük idegen összetett szóval az olyan palackokat, melyeknek működési elve a képen látható? (aeroszol)

II/6. Melyik egyiptomi, tengerparti nyaralóvárosban zajlott az ENSZ idei (2022), 27. klímaügyi konferenciája?

II/7. Mi a neve az Elon Musk által 2002-ben alapított űrkutatási óriásvállalatnak, melynek egyik fontos projektje a Starship rakétarendszer, mely az emberiségnek a Naprendszer bolygóira történő hatékonyelérése céljából lett tervezve?

II/8. Milyen színű konténer van levágva a kép jobb széléről, melybe a színes üvegeket kell gyűjteni? (Egyszerű, nem összetett szóval válaszoljatok)

II/9. Mi a görög eredetű neve a legtisztább és legnagyobb fűtőértékű kőszénnek?

II/10. A helyes válaszok kezdőbetűit összeolvasva egy ökológiai fogalmat kaptok. Fogalmazzátok meg pár szóban, hogy mi ennek a jelentése, és tipikusan mire használható!

II/ +1. Hogyan nevezzük kétszavas alliteráló kifejezéssel azt a szervezési elvet, ami arra törekszik, hogy a jelen szükségleteit úgy elégítsük ki, hogy ezáltal ne csökkentsük a jövő generációk lehetőségét arra, hogy kielégítsék a saját szükségleteiket?

2. ÖKOKVÍZ

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY TECHNIKUM
ÁLTAL ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

1. Melyik nem megújuló energiaforrás?

- Atomenergia (helyes válasz)
- Napenergia
- Szélenergia
- Biomassza

2. Melyik ország használja a legtöbb megújuló energiát?

- Kína
- Németország (helyes válasz)
- Amerikai Egyesült Államok
- Oroszország

3. Mit nevezünk geotermikus energiának?

- Föld belsejének a melegét(helyes válasz)
- Nap sugara
- Víz energiája
- Szén elégetése

4. A _____ a fény energiáját közvetlenül elektromos energiává alakítják.

- Napelem (helyes válasz)
- Napkollektor
- Dinamó

5. Mit állítanak elő az erőművekben?

- Elektromos energiát (helyes válasz)
- Hőenergiát
- Nukleáris energiát
- Mágneses energiát

6. Hogy nevezzük a képen látható tárgyat?

- Napkollektor (helyes válasz)
- Szélmalom
- Gát

7. Melyik tárgynak van köze a vízenergiához?

- három képet tettünk a megoldásba, amely közül az egyik egy vízierőmű részlet

8. A tartja fenn a víz körforgását, valamint a légmozgást is.

- Atomenergia
- Szélenergia
- Napenergia (helyes válasz)

9. Mit jelent az üvegházhatás?

- Globális felmelegedés
- Ózonréteg
- A légkör és a benne lévő bizonyos anyagok hővisszatartó tulajdonsága. (helyes válasz)
- Szog

10. A jelenlegi felhasználással számolva kb. hány évre lennének elegendőek a világ ma ismert uránkészletei?

- 30 év
- 130 év (helyes válasz)
- 245 év
- 500 év

11. A bioüzemanyag...

- A természetben előforduló, nem ásványi eredetű olaj.
- Biomassza feldolgozásával nyert üzemanyag. (helyes válasz)
- Biológiai üzemanyag

2. ÖKOKVÍZ

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY TECHNIKUM
ÁLTAL ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

12. Melyik erőműtípus nem található Magyarországon?

- Atom
- Szél
- Víz
- Biomassza
- Árapály (helyes válasz)

13. Milyen betűvel jelzik a háztartási gépeken az energiahatákonyságot?

- X
- A (helyes válasz)
- C
- E

14. Mennyivel csökkenti a felhasznált energiát, ha a gyártás helyett újrahasznosítják az üveget?

- 10%
- 15%
- 20%
- 30% (helyes válasz)

15. Mi a Föld napja mozgalom egyik jelmondata?

- Cselekedj!
- Kerékpározz!
- Ki mondta, hogy nem tudod megváltoztatni a világot? (helyes válasz)
- Ültess fát!

16. Hazánk mely részén jellemzőek a szélerőművek?

- Ország nyugati részén (helyes válasz)
- Ország keleti részén
- Ország déli részén
- Ország északi részén

17. A fosszilis energiahordozók hátrányai (több helyes válasz)

- Fajlagos költségük viszonylag alacsony
- A közlekedés felgyorsulásának előidézése
- Élővilág veszélyeztetése (helyes válasz)
- Folyamatos drágulás (hosszú távon) (helyes válasz)
- Metán és szén-dioxid képződése (helyes válasz)

18. Mik a kőolaj és földgáz keletkezésének a feltételei? (több helyes válasz)

- Oxigéntől elzárva (helyes válasz)
- Nagy nyomás (helyes válasz)
- Magas hőmérséklet (helyes válasz)
- Nagyon hosszú idő (helyes válasz)

19. Miből keletkezett a kőolaj és a földgáz? (több helyes válasz)

- Kidőlt fák (helyes válasz)
- Csigák meszes háza
- Szén
- Elhullott állatok (helyes válasz)

20. Mire használják a metánt?

- Fűtésre, melegvíz-ellátásra a lakosságnál (helyes válasz)
- "Palackos"gázzal üzemelő készülékekben

A fenti kérdéseken túl a TIT Kossuth Klub Ökokvíz feladatának az alábbi kérdéseit is beillesztettük a kvízünkbe: I/1, I/2, I/4, I/5, I/6, I/8, I/9, I/10, I/+1, II/1.

Kvízjátékunkat a QUIZZIZZ felületen készítettük el.

5. EGY GONDOLAT ÉS MÁR SEMMI!

AHOGY MI LÁTJUK A
FENNTARTHATÓSÁGI KRÍZIST

A feladat megoldása kreatív módon:

Az iskola egy kiemelt pontján elhelyezünk egy óriási kartont, több filctollat, és minden diák „graffiti” szerűen felírja a témával kapcsolatos gondolatát.

A feladat megoldása IKT eszközökkel:

IKT eszközzel felszerelt tanterem esetében előre a www.mentimeter.com előkészített felületen, a www.menti.com felületre bejelentkeznek a diákok és feltöltik a gondolataikat, így osztály szinten követhető a gondolkodásuk.

A mentortanár feladatai:

A mentortanár a diákok szófelhőjét ellenőrizzé, és az alábbi, az energiaválsággal kapcsolatos gondolatokkal egészítse ki a szófelhőt. Gondolkodjanak együtt, hogy az adott fogalom miért és hogyan kapcsolódik az energiaválság témaköréhez. Vizsgálják meg közösen, hogy a diákok a saját környezetükben mely tényezőkre hogyan tudnak hatni.

Gondolatbörze, hívószavak:

- energiaforrás,
- megújuló energia,
- vízenergia,
- szélenergia,
- geotermikus energia,
- napenergia,
- energiabiztonság,
- energiatakarékosság,
- zöld energia,
- biomassza,
- biogáz,
- atomenergia,
- földgáz,
- hullámenergia,
- árapály energia,
- benzin-villanyautó,
- bioüzemanyag,
- hőszivattyú,
- hőszigetelés,
- szén-dioxid,
- üvegházhatás,
- napelem,
- napkollektor,
- LED izzó,
- fosszilis tüzelőanyag,
- passzív ház,
- takarékoság,
- tudatos fogyasztás,
- energiaigény,
- energiamix,
- karbonsemlegesség

6. SZÖRFBAJNOKOK

TEMATIKUS MINIKUTATÁS

A feladat leírása, fókuszai:

Az osztályt osszuk fel 7 csoportra. Az alábbi videókat ajánlott levetíteni az óra elején. A diákoknak kutatómunkát kell elvégezniük a megújuló energiaforrásokról. Sorsoljuk ki, hogy melyik csoport melyik témakört kutassa. Minden csoport 1-2 ppt diát építsen fel az adott témakörrel, amelyet az óra végén a moderátor tanár segítségével mutasson be a többieknek. A diák összefűzésével elkészül az osztály kutatási anyaga a megújuló energiaforrások témakörben.

Kutatási témakörök:

- Napenergia
- Szélenergia
- Vízenenergia
- Geotermikus energia
- Hullámenenergia
- Hidrogén energia
- Biomassza

Ajánlott videók:

National Geographic: Megújuló energiaforrások

(angol nyelvű; 3:16perc)

<https://www.youtube.com/watch?v=1kUEoBZtTRc>

7 Types of Renewable Energy

(angol nyelvű; 8:49)

<https://www.youtube.com/watch?v=44Wp3WE1AHs&t=463s>

7. GYORS NYERESÉG MA, NAGY VESZTESÉG HOLNAP

SZIMULÁCIÓS GYAKORLAT

A feladat leírása, fókuszai:

A fenntartható fejlődési célok ellentmondásaira hívja fel a játék a figyelmet. Az érintett felek érdekkülönbségein keresztül kap komplex rálátást a diák arra, hogy a világ fenntarthatósági problémái hogyan generálódnak. A diákokat érdekcsoportokba osztjuk: háztartások képviselői, termelő vállalatok/szolgáltatók képviselői, az állam, külföldi nagytőke, ökológiai aktivisták, akik meg akarják menteni a Földet. Adott témával kapcsolatos felvetésekre reagálniuk kell a saját érdekeik szerint. Az érdekcsoportok rövid egyeztetést követően megadott sorrendben fejtik ki álláspontjukat, cáfolják meg az előttük szóló diákok érveit. A moderátor rögzíti az adott kérdéskörrel kapcsolatos érveket és ellenérveket érdekcsoportok szerint. A játék végén rá kell világítani arra, hogy az érdekcsoportok más-más célkitűzései milyen vetülettel bírnak az adott tematikus nap témája kapcsán. Az egyes érdekcsoportok az alábbi álláspontokat kapják meg, amely alapján érvelniük kell:

Segédkártyák:

Háztartások képviselői

Számunkra a legfontosabb, hogy melegben töltsük a téli estéket. A komfortról, a már megszokott kényelemről nem szeretnénk lemondani. A rendkívüli gázdrágulás ugyanakkor nehéz helyzetbe hozta a családukat. Úgy tudjuk mérsékelni a gázfogyasztásunkat, hogy a vegyes tüzelésű kazánunkban ismét fosszilis energiahordozókkal fűtünk be. Habár az energiahatékonysága ezeknek nem annyira jó, de olcsóbb megoldás a helyzetre. A megújuló energiaforrásokról hallottunk, de a kiépítése egy napkollektor rendszernek olyan drága, hogy nem tudjuk anyagilag finanszírozni, illetve túl hosszú idő után hozná vissza az árát. Persze másként gondolkodnánk, ha valamilyen támogatásban részesülhetünk a kiépítés során, esetleg az energiaszolgáltatókkal egyedi szolgáltatási keretmegállapodást köthetünk. Szuper lenne, ha passzív házban élhetnénk, hőszivattyúkkal, napkollektorokkal, led izzókkal, energia- és víztakarékos eszközökkel felszerelve, de hiába, ha annyira magas az árak. A rövidtávú személyes érdekeink a fontosak: szeretnénk kényelmesen élni! Oldják meg, hogy legyen ehhez energia!

7. GYORS NYERESÉG MA, NAGY VESZTESÉG HOLNAP

SZIMULÁCIÓS GYAKORLAT

Termelő vállalatok/szolgáltatók képviselői

Mi azért termelünk és gyártunk, hogy profitunk legyen. A termeléshez viszont energiára van szükségünk. Olyan volumenű az energiafelhasználásunk, hogy azt nem lehet egyszerűen megújuló energiaforrásból megoldani. Persze EU és hazai támogatásból megoldottuk az üzemcsarnokunk energetikai fejlesztését, így csökkent a károsanyag kibocsátásunk, ugyanakkor a termelésből nem tudtuk kiiktatni a külföldi gázt. Megnövekedtek a termelési költségeink, amit természetesen beépítünk az új és energetikailag is korszerű gyártmányok árába. Majd a végfelhasználók, a fogyasztók megfizetik a többletköltséget. Emellett az adófizetési kötelezettségünk is magas, azt is be kell építeni a termék árába. Ha még nagyobb hangsúlyt fektetnénk a termelés folyamán a káros anyagok ártalmatlanítására, vagy a keletkező hulladékok kezelésére, a környezetbarát, energiahatékony és fenntartható gyártási szerkezetre, akkor még magasabbak lennének a költségeink. A rövid távú gazdasági érdekeink miatt a termelési költségeinkbe nem tervezzük bele és nem fizetjük meg a környezet használatának árát. A beruházási költségeink csökkentése következtében nem vásároljuk meg és nem építjük be a teljesen környezetkímélő megoldásokat, és a környezetterhelést a lehető legkisebbre csökkentő új technológiákat. Persze foglalkozunk a fenntartható termelési folyamatokkal, de a költségeinket ki fogja megfizetni?

Külföldi nagytőke

Ha egyedüli szolgáltató vagyok a piacon, vagyis monopol helyzetben vagyok, akkor annyiért és olyan feltételekkel adom el az energiát, amennyiért akarom. Óriási profitot tudok elérni, csak az a lényeg, hogy a háztartások és a termelő és szolgáltató vállalatok ne tudjanak más energiaforráshoz jutni. Persze az állam korlátozhatja a mozgásteremet, felső korlátot szabhat az értékesített mennyiségre és az árra is. A mi üzletpolitikánknak nem lenne előnyös és jó, ha az államok kiaknáznák a megújuló energiagazdálkodásban rejlő lehetőségeiket. Az pláne nem, ha ehhez még a meglévő infrastruktúrájukat is fejlesztenék, bővítenék.

7. GYORS NYERESÉG MA, NAGY VESZTESÉG HOLNAP

SZIMULÁCIÓS GYAKORLAT

Az állam

Célunk, hogy az állampolgárok, a termelő és a közszeaktor energiaellátása folyamatosan biztosított legyen. Ehhez azonban szükséges közösen újragondolni az ország energiamix összetételét. Fontos a külföldi energiafüggőség csökkentése. Ennek egyik megoldása a megújuló energiaforrások telepítésének támogatása. Persze ez sem lehet végtelenségig, hiszen ehhez pénzügyi forrást kell biztosítani, amely a magánszemélyek, termelő és szolgáltató vállalatok adóztatásából folyik be. Célunk, hogy a megújuló energiaforrásból származó energia tárolását és szállítását az elavult infrastruktúra fejlesztésével támogassuk. Ugyanakkor fontos, hogy mind a magánszemélyeknek, mind a vállalatoknak és a közszeaktor szereplőinek is megváltozzon a szemlélete, tudatos energiafelhasználókká váljanak. Csak közösen tudjuk a felesleges pazarlást csökkenteni. Tisztában vagyunk azzal, hogy a fenntarthatóságnak három pillére van: a természeti környezet, a társadalom és a gazdaság.

Ökológiai aktivisták

A fenntartható fejlődés egyik kulcseleme a fenntartható energiagazdálkodás kiépítése. Ennek egyik fontos lépései az energiahatékonyság növelése, az üvegházhatású gázok kibocsátásával járó energiatermelés folyamatos kivezetése és megújuló energiaforrásokkal történő helyettesítése. A fogyasztók viselkedése és energiafogyasztása megkérdőjelezhető. Hiányzik a felelősségtudat, a pazarlás és a környezetterhelés az egekbe jár. A rendszer összetettségének ismeretében, az egyes szereplők tevékenységének összehangolása érdekében szükséges az energia előállításának és felhasználásának feltételrendszerét mikro, makro és globális szinten is szabályozni. Ennek megfelelően Az Európai Unió 2050-re célul tűzte, hogy teljesen klímaseglegessé válik, azaz európai uniós gazdasági tevékenységgel nem idéz elő üvegházhatásúgáz-kibocsátást. Ehhez a tagországok egyéni szakpolitikákat alakítanak ki és intézkedési terveket készítenek. Ezzel összhangban Magyarország 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiája széndioxid kibocsátást csökkentő tervei között elfogadta, hogy növelni kell a megújuló energiaforrások hasznosítását, és az energiahatékonyságot, csökkenteni kell az energiaigényt és hogy a célok eléréséhez szükséges az atomenergia hosszú távú fenntartása.

7. GYORS NYERESÉG MA, NAGY VESZTESÉG HOLNAP

SZIMULÁCIÓS GYAKORLAT

A moderátor tanár vitaindító kérdései, melyek rávilágítanak a szektorok érdekkülönbségeire:

1. **Háztartás:** Milyen áron szeretnél energiaforráshoz jutni? Miért?
2. **Termelő vállalatok:** Milyen áron szeretnétek energiaforráshoz jutni? Miért?
3. **Külföld:** Milyen áron szeretnéd az energiát értékesíteni?
4. **Állam:** Milyen áron engeded, hogy az energiát eladják az országban?
5. **Ökológiai aktivisták:** A fenntartható energiagazdálkodásnak melyek a legfőbb lépései?
6. **Háztartás:** Amikor megváltoztattad a rád jellemző energiamixet (felhasznált energiahordozók összetételét) gondoltál arra, hogy ez milyen környezetterheléssel jár? Miért igen? Miért nem?
7. **Termelő vállalatok:** Az energiaköltségek növekedését hogyan kezelitek? A vállalati fejlesztések során gondoltok a környezetterhelés mértékének csökkentésére?
8. **Külföld:** Hogyan érint az téged, ha a állami támogatással hangsúlyt fektetnek egy országban a megújuló energia infrastrukturális fejlesztésére?
9. **Állam:** Mi a fontosabb számodra: az értékesítésből származó adóbevétel, az energiaellátás folyamatos biztosítása, vagy az energia megfizethetősége az állampolgárok és a termelő/szolgáltató vállalatok számára?
10. **Ökológiai aktivisták:** Miért szükséges az energia előállításának és felhasználásának feltételrendszerét mikro, makro és globális szinten is szabályozni?
11. **Háztartás:** Gondoltál arra, hogy olyan gépészeti otthonkorszerűsítést valósíts meg, amely valamely megújuló energiaforrás beépítésével jár együtt?
12. **Termelő vállalatok:** Milyen feltételekkel tudnátok még nagyobb hangsúlyt fektetni a káros anyagok ártalmatlanítására, vagy a keletkező hulladékok kezelésére, a környezetbarát, energiahatékony és fenntartható gyártási szerkezet kialakítására?
13. **Külföld:** Az állam hogyan tudja befolyásolni az energiaértékesítésed feltételeit?
14. **Állam:** Hogyan tudjátok támogatni a lakosság és a vállalati szektor megújuló energiafelhasználását és az infrastruktúra fejlesztését?
15. **Ökológiai aktivisták:** Melyik szektornak kellene tudatosan átgondolni az energiafelhasználását? Miért?
16. **Háztartás:** Hogyan tudnád átalakítani megújuló energiaforrások használatával az otthonod? Honnan tudsz rá forrást szerezni? Gondolkodtál azon, hogy a tudatos felhasználás mellett is csökkenteni tudod a felhasználásodat?
17. **Termelő vállalatok:** A termelési költségek megnövekedésének ellenére is miért fontos a zöld termelési modell kialakítása?
18. **Külföld:** Érdemesnek találod azt, hogy haladj a korról és az üzletpolitikában megjelenjenek a megújuló energiaforrásokkal való gazdálkodás? Miért?
19. **Állam:** Le tudsz mondani adóbevételről annak érdekében, hogy ezzel is segítsd a termelő vállalatokat és így támogasd drágább, de a környezettudatos termelési feltételek kialakítását?
20. **Ökológiai aktivisták:** Miben állapodtak meg a 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiája széndioxid kibocsátást csökkentő tervei között?

9. MÁR LÁTOM!

FENNTARTHATÓ ÖTLETBÖRZE

A feladat leírása, fókuszai:

Az alábbi témakörök megbeszélése indokolt a feladat megoldása alatt. A tanár kérdésekkel vezeti rá a diákokat azokra a témakörökre, amelyeket nem említenek meg a brainstormingot követően.

Ajánlott videók a program indításához:

Miért nem váltunk 100%-ban megújuló energiára?

<https://www.youtube.com/watch?v=NYhafgsqKpw>

A háztartásokban a legtöbb energiát (40-60 %-ot) **fűtésre** használjuk. Ennek mennyiségét három módon csökkenthetjük:

- a lakóhely **hőmérsékletének csökkentésével** (lejjebb vesszük a fűtést)
- **lakóhely szigetelésével**
- **a fűtőrendszer hatékonyságának növelésével**

A háztartási energiafogyasztás második helyén a **vízmelegítés** áll. Ez csökkenthető:

- ha csak akkorra bojlert veszünk, **amikorára tényleg szükség** van
- **energiahatékony vízmelegítő** használatával
- **víztakarékos eszközök** használatával (pl. perlátor)

Következő helyen a háztartási **villamosenergia** felhasználás áll. Ezt csökkenthetjük:

- **csak arra használunk elektromos eszközöket**, amire tényleg fontos (gondoljunk pl. a régebben elterjedt elektromos képre, vagy a morzsaporszívóra és társaikra)
- **energiatakarékos eszközöket** használunk
- az éppen nem használt elektromos **berendezéseket kikapcsoljuk** (pl. TV, de ide tartozik a feleslegesen égetett villany is)
- nem hagyjuk az elektromos készülékeket **stand by** üzemmódban (ez egyes felmérések szerint a teljes lakossági villamosenergia fogyasztás akár 8%-ért is felelhet)

A **közlekedésben** úgy tudunk energiatakarékosak lenni ha:

- a tömegközlekedés egy főre vetítve **sokkal kevesebb károsanyag kibocsátással** jár
- a legkevésbé környezetterhelő, ha **gyalog vagy kerékpárral** közlekedünk
- az autóhasználat annál jobb, **minél többen ülnek** benne
- **a leginkább környezetterhelő közlekedési eszköz a repülő**
- **hibridautó használata esetén 20-25%-al, elektromos autó esetén 75-80%-al kevesebb energiát használunk**
- a **vezetéstechnikán sok múlik**, egy kis odafigyeléssel sokat spórolhatunk
- **optimalizáljuk az időnket**, próbáljunk minél több mindent elintézni egy úttal
- nyaralás tervezésekor legyen szempont a **környezettudatosság** is

11. ÖKOMOZI

VIDEÓELEMZÉS

Az Ökomozi időtartama **15:14 perc**,
elérhető az alábbi linken:

https://www.youtube.com/watch?v=iyjkg0UnH2g&ab_channel=TanulomMagam

Kvízjátékunkat a google űrlap formájában készítettük el.

1. Hogyan lehet csökkenteni a klímaváltozást és a globális felmelegedést?

- Az üvegházhatású gázok kibocsátásának növelésével
- Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével (helyes válasz)
- Az üvegházhatású gázok kibocsátása nincs hatással a klímaváltozásra és a globális felmelegedésre

2. A Nemzetközi Energetikai Ügynökség jelentése szerint hány százalékkal nőtt a világ energiafelhasználása?

- 2,9%-kal nőtt (helyes válasz)
- 5,4%-kal nőtt
- 8,1%-kal nőtt
- 13,6 %-kal nőtt

3. A megnövekedett energiaigény 40%-át milyen energiaforrásból pótolták?

- megújuló energia
- atomenergia
- gázenergia (helyes válasz)
- szénenergia

4. A gázenergia felhasználásával keletkezik üvegházhatású gáz?

- igen (helyes válasz)
- nem

5. A megújuló energiaforrások a világ energiatermelésének hány százalékát adják?

- 15-20%
- 20-25% (helyes válasz)
- 25-30%
- 35-40%

6. A jelenleg megújuló energiaforrásokból származó energia elég ahhoz, hogy megállítsuk a globális felmelegedést?

- igen
- nem (helyes válasz)

7. Jellemzően mely országok használnak olcsóbb, de a környezetet jelentős mértékben terhelő energiaforrásokat?

- az Észak-amerikai országok
- fejlődő ázsiai országok (helyes válasz)
- fejlett európai társadalmak
- afrikai leszakadó országok

8. A vízenergiát már 2000 éve használja az ember. Melyik társadalomban jelent meg az első vízhajtásos malom?

- Ókori Róma
- Ókori Görögország (helyes válasz)
- Mezopotámia
- Egyiptom

11. ÖKOMOZI

VIDEÓELEMZÉS

9. Mióta állítanak elő villamos energiát a vízenergia segítségével?

- 18. század
- 19. század
- 20. század (helyes válasz)
- 21. század

10. 2018-ban a megújuló energia hány százaléka származott vízenergiából?

- 20%
- 30%
- 40%
- 50% (helyes válasz)

11. Melyik probléma NEM jelentkezik a vízenergia felhasználása közben?

- a gátak közelében súlyosan sérül a környezet
- a gátak közelében súlyosan sérül az emberek életkörünyezete
- a napsütéses órák száma ciklikussá teszi a termelést (helyes válasz)
- az aszályos időszak bizonytalanná teszi a hozamot

12. 2018-ban a hazánkban megtermelt összes megújuló energia alapján a szélenergia hányadik helyen szerepelt?

- első
- második (helyes válasz)
- harmadik
- negyedik

13. Melyik Magyarország legnagyobb naperőműve?

- MVM Paksi Naperőmű (helyes válasz)
- Felsőzsolcai naperőmű
- Mátrai naperőmű
- Mátrai naperőmű (Visonta)

14. Melyik NEM része a biomasszának?

- növények
- állatok
- szennyvíz
- kőzetek (helyes válasz)

15. A biomassza égetésével rengeteg gond van. Melyik NEM tartozik ezek közé?

- óriási a széndioxid kibocsátás az égetés után
- nincs elég biomassza (helyes válasz)
- több a károsanyag kibocsátás, mintha szénét égetnénk
- nem környezetbarát megújuló energiaforrás

16. Geotermikus energia felhasználásakor mit használunk pontosan?

- a Föld szénkészleteit
- a Föld belső hőjét (helyes válasz)
- a Föld gázkészleteit
- fosszilis fűtőanyagokat

11. ÖKOMOZI

VIDEÓELEMZÉS

17. Magyarország területének hány százaléka alatt található termálvíz?

- 40%
- 50%
- 60%
- 70% (helyes válasz)

18. 2018-ban a Paksi Atomerőmű hány százalékos kihasználással dolgozott?

- 89%
- 92%
- 96%
- 98% (helyes válasz)

19. Magyarország energiatermelésének hány százalékát adja a Paksi Atomerőmű?

- 20%
- 40%
- 50% (helyes válasz)
- 70%

20. A nukleáris energia miért NEM számít megújuló energiaforrásnak?

- mert nagyon veszélyes a működtetése
- mert a Föld uránium készlete véges, nem megújuló (helyes válasz)
- mert a keletkező elhasznált fűtőelemek tárolása nem megoldott és környezetterhelő
- mert a gyárak telepítése óriási beruházási költséggel járnak

21. Miért tekintjük az atomenergiát tökéletes alternatív energiának? (több helyes válasz)

- nincs károsanyag kibocsátás (helyes válasz)
- óriási energiamentységet tud előállítani (helyes válasz)
- nincs üvegházhatású gáz kibocsátás (helyes válasz)
- a működtetése viszonylag olcsó (helyes válasz)

22. Melyik ország teljesít a legjobban a megújuló energiaforrások előállításában?

- Magyarország
- Norvégia
- Izland (helyes válasz)
- Skócia

12. RENDSZERBEN AZ IGAZSÁG

GONDOLATTÉRKÉP

A feladat leírása, fókuszai:

A diákokat rendezzük 11 csoportba és az alábbi rövid leírásokat sorsoljuk ki a csoportok közt. Közben a szaktanár vezesse fel, hogy az energiaválságot akkor tudjuk igazán értelmezni, ha rendszerszerűen vizsgáljuk meg a tényezőket. A csoportok feladat, hogy egy-egy tényező jellemzőit az írásos forrásanyagból ismerjék fel. Ezt követően a mentortanár segítségével rajzolják fel a tényezőket a táblára. A tanár a melléklet gondolattérkép segítségével bővítsé ki a hiányzó jellemzőket, magyarázza meg a folyamatokat.

Segédkártyák:

Üvegházhatás: a Napból érkező elektromágneses sugárzás melegíti a Föld felszínét és onnan visszaverődik. A visszaverődő sugárzás hullámhossza viszont más mint a beérkező, így ezt a légkör bizonyos gázai elnyelik. Ezzel a hőt a légkörben tartják. Ez a jelenség 33 oC-al emeli meg a bolygó hőmérsékletét. Ebből a CO₂ 7 oC-ot jelent. Legkevésbé aktív üvegházgáz mégis ez a legjelentősebb mert nagy a koncentrációja és a légkörben tartózkodási ideje.

Energiasűrűség: az elégethető (szén, kőolaj, földgáz, biomassa) esetében azt jelenti, hogy egységnyi tömeg elégetésével mennyi energia nyerhető (pl. szén: 28 GJ/t, kőolaj: 42 GJ/t, földgáz: 52 GJ/t, biomassa 8 GJ/t), a megújuló energiaforrások esetében azt szokták ezzel a fogalommal jelölni, hogy egységnyi területen mennyi energia nyerhető.

Energiaigény növekedése: az energiaigény az az energiamennyiség, amit adott csoport (pl ország vagy globálisan az egész földi népesség), adott pillanatban felhasznál. Az energiaigény a bolygó összes országában növekszik.

Bioszféra átalakítás: a bioszféra a Föld azon része, ahol aktív anyagcserét folytató élőlények, természetes körülmények között előfordulnak. Valamilyen módon minden faj átalakítja a bioszférát, ám az ember messze a leghatékonyabb faj ezen a téren. Az emberi bioszféra átalakítás olyan mértékűvé vált, ami veszélyezteti saját jólétünket és rengeteg más fajét is. Az emberi történelemben a bioszféra átalakítása nem lineáris folyamat, hanem az idő előrehaladtával folyamatosan gyorsuló ütemben zajlik.

12. RENDSZERBEN AZ IGAZSÁG

GONDOLATTÉRKÉP

Fosszilis energiák használata: kialakulásuk a földtörténet bizonyos korszakához köthető, speciális geológiai viszonyok között alakultak ki növényi és állati maradványokból. Közös jellemzőjük a nagy energiasűrűség. Használatuk az ipari forradalom óta általános, vezető energiahordozóként a XIX. század második felétől számít. Az Ipari Forradalom kezdetén (1769), a világ népessége 770 millió fő volt, a légkör CO₂ koncentrációja pedig 280 ppm, Jelenleg a világ népessége 8 milliárd fő a légkör CO₂ koncentrációja pedig 415 ppm. A fosszilis energiák közé tartozik a szén, a kőolaj és a földgáz. A fosszilis energiahordozók elégetése az elsődleges oka a klímaváltozásnak.

Atomhulladék: rádióaktív hulladék többféle módon keletkezhet. Az atomerőművekben keletkezett hulladék legproblémásabb része a kiégett fűtőelemek elhelyezése, mert ezek nagy aktivitású radioaktív hulladékok. Ezek először átmeneti tárolókba kerülnek, majd a végleges elhelyezése mélységi geológiai tárolókban történik. Azaz csak elvileg, mert 70 évvel az atomenergia energiatermelésre való használatának kezdete után még egyetlen ilyen mélységi tároló sem került használatban. Egyrészt a létesítésük nagyon nehéz, másrészt költséges, amit elvileg belekalkulálnak az erőmű tervezésekor a költségekbe, de ennek még nincs gyakorlata, így ezek a számítások valószínűleg alábecsültek. Eddig Európában több, mint 60 000 tonna kiégett fűtőelemet tárolnak valamilyen ideiglenes tárolóban.

Fogyasztói társadalom: a fogyasztói társadalom olyan társadalmat jelöl, ahol az egyre növekvő számú javak és szolgáltatások fogyasztása az emberi élet (egyik) társadalmilag elfogadott célja, és egyszersmind sokak legfontosabb személyes motivációja, továbbá ahol a társadalmi struktúrák, mechanizmusok jelentős része a fogyasztói viselkedésben, fogyasztói struktúrákban nyilvánul meg. A több mindig jobb elv azért nem fenntartható, mert a földi erőforrások mennyisége véges és egy véges erőforrásokkal rendelkező társadalomban nem lehet folyamatosan növekedni, azaz egyre több embernek egyre több javat biztosítani

12. RENDSZERBEN AZ IGAZSÁG

GONDOLATTÉRKÉP

Modern mezőgazdaság: (ez a rész néhány mondatban nagyon nehezen megfogalmazható, de ha valakit jobban érdekel a téma nézze meg a „Mérgezett Föld” című filmet) mezőgazdasági forradalom az emberi történelemben többször is történt már. Mi most modern mezőgazdaság alatt a XX. század második felétől kialakult gépesített, nagytáblás, monokultúras (az egész táblán egyféle növényt ültetnek) mezőgazdaságot értjük. A növénytermesztésnek ez a módja, bár nagymennyiségű élelmiszer előállítására képes, de hosszútávon nem fenntartható többek között azért, mert a talaj felső termékeny rétegének (humusz) pusztulásához vezet. További problémák pl. a mélyszántás gyakorlata, az intenzív mezőgazdaságban használt vegyszerek (peszticid, fungicid, insecticid) használata vagy a GMO.

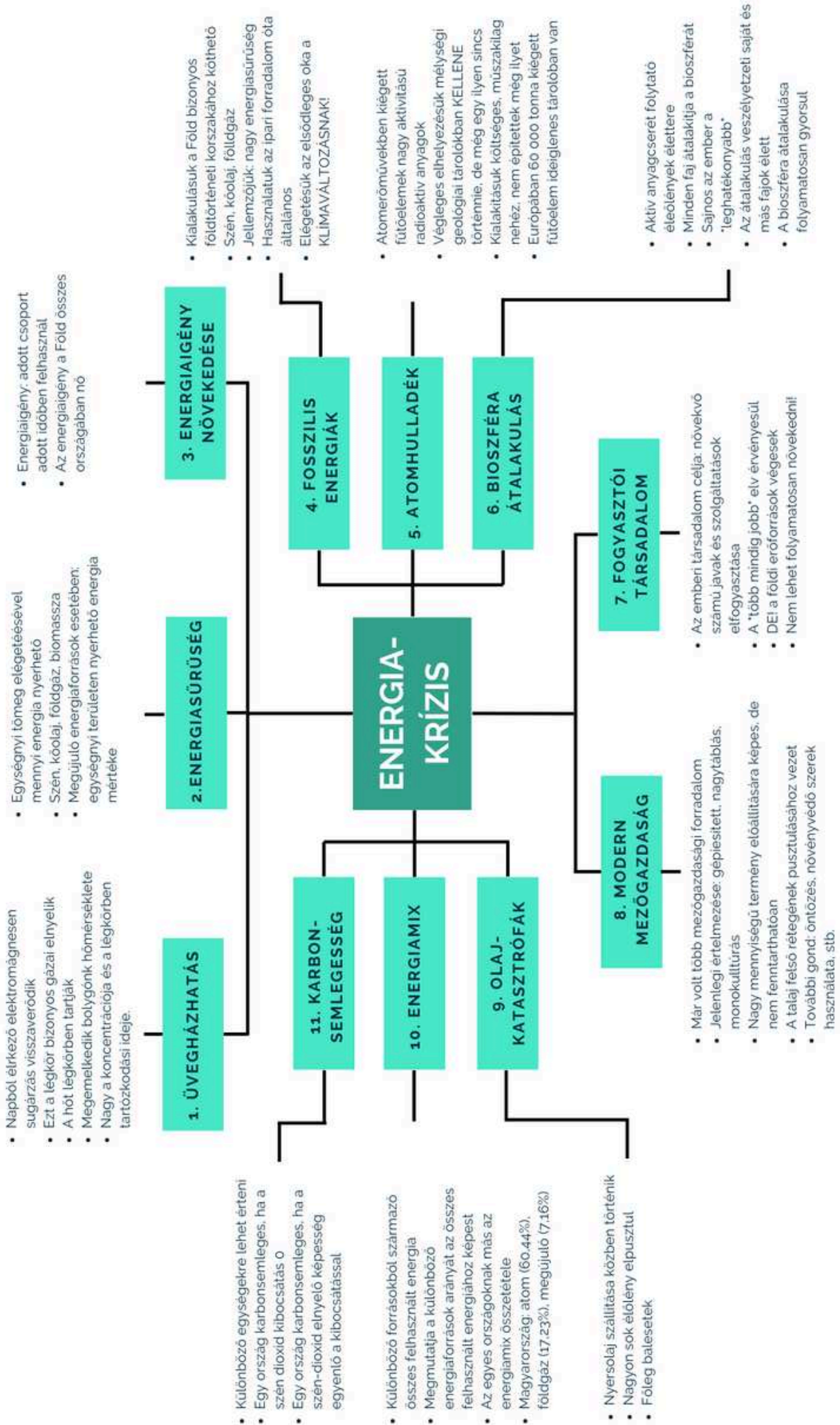
Olajkatasztrófák: az olajkatasztrófák döntő többsége a nyersolaj szállítása közben előforduló egyszerre nagyon sok élőlény pusztulásával járó balesetek.

Energiamix: energiamixnek nevezzük az energiatermelésben a különböző forrásokból származó összesen felhasznált (vagy megtermelt) energia forrásainak az összegét (azaz azt mutatja meg, hogy a különböző felhasznált energiatípusok a teljes energiafogyasztás hány százalékát teszik ki). Így pl. Magyarország villamosenergia termelése 2012-ben elsősorban az atomenergiára támaszkodott (60,44%), ezt követte a földgáz (17,23%), a szén (14,89%) végül a megújulók (7,16%). A különböző országok eltérő energiamixszel rendelkeznek. Az energiatermelés módját meghatározza az országok fekvése, éghajlata és energiahordozó készleteinek nagysága.

Karbonsemlegesség: a karbonsemlegességet különböző egységekre lehet érteni, esetünkben egy ország karbonsemlegességét nézzük. Tehát egy ország akkor karbonsemleges, ha a nettó szén-dioxid kibocsátása nulla, azaz a kibocsátás mértékének megfelelő elnyelőkapacitással rendelkezik.

12. RENDSZERBEN AZ IGAZSÁG

GONDOLATTÉRKÉP

AZ ENERGIAVÁLSÁG TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A tanár értékelő kérdőív google űrlap formájában készült el, melynek elérhetősége:

<https://forms.gle/48GWLgDgHxo8CNaQ7>

Az Ön intézménye

- Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Technikum
- Bolyai Farkas Elméleti Líceum
- Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola
- Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpont
- TIT Kossuth Klub
- Természetjáró Egyesület

Megkapott minden szükséges információt a témanap megszervezéséhez, a témanap előkészítéséhez, a helyi forgatókönyv kialakításához? (Amennyiben nem vett részt az előkészületi munkákban, kérjük "0" választ adjon!)

- 0-5 skála

Megkapott minden szükséges felkészülési szakmai segédanyagot (a fenntarthatósági problémát elemző szakmai anyag), hogy a témanapon megfelelő és releváns információt tudjon biztosítani a diákoknak a feladatok megoldásához? (Amennyiben nem vett részt mentortanárként valamely témaelem lebonyolításában, kérjük "0" választ adjon!)

- 0-5 skála

Véleménye szerint a témanap lebonyolításával mennyire valósult meg a témanap célkitűzése, az adott fenntarthatósági probléma tudatos áttekintése, a diákok szemléletformálása?

- 1-5 skála

Véleménye szerint a támanap kapcsán kialakított forgatókönyv milyen mértékben támogatta a diákok szemléletformálását?

- 1-5 skála

AZ ENERGIVÁLSÁG TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A témanap módszertani útmutatója és eszköztára milyen mértékben támogatta a tartalmi elem megvalósításában a pedagógusi/mentori munkáját?

- 1-5 skála

Milyenek értékeli a témanap hangulatát?

- 1-5 skála

Hogyan értékeli a résztvevő diákok viszonyát, interaktivitását a témanap feldolgozásához?

- 1-5 skála

Mennyire tartja sikeresnek a diákok bevonását a témanap feldolgozásába?

- 1-5 skála

A módszertani ajánlásban és eszköztárban szereplő tartalmi elemek mennyire felelnek meg a korosztályi sajátosságoknak? (előzetesen megszerzett tudás, "Z" generáció interaktív igényei, stb)

- 1-5 skála

Mi volt, véleménye szerint, a témanap legkevésbé sikerült eleme?

- szöveges válasz

Van olyan eleme a témanapnak, amelyet a tanórai munkája során is alkalmazni tud?

- igen
- nem

Kérjük, jelöle meg, hogy mely témaelemeket tud hasznosítani tanórai munkája kapcsán!

- az összes témaelem felsorolása, többszörös választási lehetőség

AZ ENERGIAVÁLSÁG TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A tanórán történő későbbi hasznosításon felül milyen egyéb módon tudja a témanap egyes elemeit felhasználni munkája során?

- Tehetséggondozás
- Felzárkóztatás
- DÖK nap
- Gólyatábor
- Pályaorientációs rendezvény
- Nyílt nap
- Tematikus rendezvény, mint a Fölt napja, a Víz világnapja rendezvény megvalósításakor
- Egyéb

Kérjük, ossza meg velünk, milyen tartalmi elemmel lenne érdemes bővíteni a szakmai témanapot annak eredményessége érdekében!

- szöveges válasz

Előre is köszönjük minden további szíves javaslatát, észrevételét a témanappal kapcsolatban! Visszajelzésével támogatja a diákok szemléletformálásának érdekében végzett előkészítési munka színvonalának emelését.

AZ ENERGIAVÁLSÁG TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
DIÁK ÉRTÉKELÉS

A diák értékelő kérdőív google űrlap formájában készült el, melynek elérhetősége:

<https://forms.gle/ZPxoj1Z6jihjV5Q89>

Az intézményed

- Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Technikum
- Bolyai Farkas Elméleti Líceum
- Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola
- Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpont
- TIT Kossuth Klub
- Természetjáró Egyesület

Részt vettél a témanap valamely programján?

- igen
- nem

A témanap mennyiben segített a fenntarthatósági probléma megértésében?

- 1-5 skála

A témanap mennyiben világított rá arra, hogy milyen lehetséges megoldások léteznek a fenntarthatósági probléma kezelésére?

- 1-5 skála

A témanap mennyiben világított rá arra, hogy te is tudsz tenni a probléma megoldásáért?

- 1-5 skála

Mennyire tartod fontosnak, hogy beszéljess a családdal, szüleiddel a témanapról, a felvetett problémákról?

- 1-5 skála

AZ ENERGIAVÁLSÁG TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
DIÁK ÉRTÉKELÉS

Milyennek értékeled a témanap hangulatát?

- 1-5 skála

Szeretnéd, ha a témanapokon még több interaktív játék lenne?

- Jó gondolatnak tartom, hogy még több interaktív feladat jelenjen meg
- Elegendőnek találok az interaktív tartalmat

Mennyire volt elegendő az előzetes tudásod ahhoz, hogy az egyes állomások feladatait megold?

- 1-5 skála

Az egyes állomásokon a tanárok/mentorok milyen mértékben magyarázták el az összefüggéseket, segítettek megérteni a problémát?

- 1-5 skála

Kérjük, jelöld meg, hogy mely programokon vettél részt!

- az összes témaelem felsorolása, többszörös választási lehetőség

Mi volt, véleményed szerint, a témanap legkevésbé sikerült eleme?

- szöveges válasz

Mi volt, véleményed szerint, a témanap legjobban sikerült eleme?

- szöveges válasz

Kérjük, oszd meg velünk, milyen tartalmi elemmel lenne érdemes bővíteni a szakmai témanapot!

- szöveges válasz

Előre is köszönjük minden további szíves javaslatodat, észrevételedet a témanappal kapcsolatban! Visszajelzéseddel támogatsz a program színvonalának emelését.

AZ ENERGIAVÁLSÁG TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS

**Köszönjük, hogy részt vett szemléletformáló
témnapunkon!**

**Bízunk benne, hogy a játékos, interaktív,
diákbarát programunk elnyerte a tetszését!**

**Ötleteivel, javaslataival kérjük támogassa munkánkat! Várjuk
szíves javaslatait programunk honlapján az alábbi linken:**

<http://4forfuture.hu/uzenetkuldes>

A BIODIVERZITÁS CSÖKKENÉSE

SEGÉDLETEK, MELLÉKLETEK

MÁSODIK
TEMATIKUS NAP

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

A témanap kérdéskörét feldolgozó kvíz

A tanulók játékos formában megismerkednek sok fogalommal, mint például a biodiverzitás fogalma, élőhelyek, az élőhelyek veszélyforrásai, invazív fajok fogalma, fajok kihalása, érdekes statisztikai adatok stb. A foglalkozás végén a „**Mit tudok én tenni a környezetem védelméért?**” kérdés felvetése.

1. Mit foglal magába a biodiverzitás fogalma?

- Egy terület fajszámát
- Egy területen élő élőlények számát
- **Egy területen élő élőlények faj- és egyedszámát**
- Egy területen élő növények számát

2. Egy év alatt hány állat és növényfaj pusztul ki jelenleg a Földön?

- 10-100
- 100-1 000
- 1 000-10 000
- **10 000 felett**

3. Melyek a világ legfajgazdagabb szárazföldi élőhelyei?

- Északi boreális erdő
- **Trópusi esőerdő**
- Mérsékelt övi lombhullató erdő
- Mérsékelt övi füves puszták

4. Mi jelenti a legnagyobb veszélyt a szárazföldi biológiai sokféleségre?

- vadászat
- **Élőhelyek csökkenése**
- Vegyszerek
- Hulladék okozta elhullások

5. Miért fontos nekünk az élővilág megőrzése?

- **Az élővilág adja nekünk a táplálékot**
- **A biológiai sokféleség csökkenése okozhat járványokat**
- **A biológia sokféleség segíthet a klímaváltozás sebességének csökkenésében**
- **A biológiai sokféleség adja a genetikai változatosság alapját**

6. Hogyan járul hozzá az élővilág a légköri szén-dioxid szint csökkenéséhez?

- **A zöld növények a fotoszintézis során szén-dioxidot kötnek meg, így a légköri szén-dioxid szintet csökkentik**
- Az élőlények a légzésükhöz szén-dioxidot használnak, ami csökkenti a légköri szén-dioxid szintet
- Az óceánok nagy mennyiségű szén-dioxid elnyelésére képesek, amivel csökkentik a légköri szén-dioxid szintet
- Nem járul hozzá

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

7. Mit jelent az idegenhonos invazív faj kifejezés?

- Olyan nem őshonos faj, amelyet az ember fokozott inváziós képessége miatt telepít be egy adott területre, hogy ott a degradált területeket betelepítse
- Olyan nem őshonos faj, amely természetes terjedése révén, új területeket tud meghódítani
- **Olyan nem őshonos faj, amely az adott ökoszisztémában fokozott terjeszkedésre képes, versenyelőnyben van az őshonos fajokhoz képest, ezért környezetvédelmi problémát okoz**
- Olyan nem őshonos faj, amely valamely emberi hatásra betelepült egy területre, de ott a számára nem ideális feltételek miatt, nem tud tartósan megtelepedni

8. Mi okozza a legfajgazdagabb tengeri ökoszisztémák, a korallzátonyok pusztulását?

- A jégsapkák olvadása következtében az óceánokban kialakuló sókoncentráció változás
- **Az óceánokban tapasztalható pH szint csökkenés és hőmérséklet emelkedés**
- A tengerek és óceánok túlhalászata
- A búvárok korallgyűjtő tevékenysége

9. A Föld teljes emlős biomasszájának (testtömegének) hány százalékát teszi ki az

ember és a haszonállatait?

- 23%
- 54%
- 72%
- **96%**

10. Becslések szerint hány faj áll jelenleg a kihalás szélén? (a becsült földi fajszám kb. 10 millió)

- 30 000
- **1 000 000**
- 5 000 000
- 500 000

11. Mik azok az ökoszisztéma szolgáltatások?

- **Olyan javak és szolgáltatások, amelyeket a természet szolgáltat számunkra, mint pl. az élelmiszer, a tiszta levegő vagy a tiszta víz, az állatok általi beporzás stb.**
- Olyan szolgáltatások, amelyeket az ember tesz a természet megőrzéséért, mint pl. a természetvédelmi területek kialakítása, fajmegőrző programok finanszírozása stb.
- Olyan javak és szolgáltatások, amelyeket az ember természetátalakító tevékenysége révén nyer a természetből, mint pl. bányászatból származó ércek
- A természetbarát ember kikapcsolódását szolgáló létesítmények, mint pl. vadasparkok, állatkertek, vadrezervátumok, botanikus kertek stb

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

12. A felsoroltak közül mely állatokra jelentik a legnagyobb veszélyt a mezőgazdaságban használt vegyszerek?

- Madarak
- Emlősök
- Kétéltűek
- **Rovarok**

13. Melyik gerinces osztály van a legnagyobb veszélyben a biodiverzitás csökkenése által?

- Madarak
- Emlősök
- **Kétéltűek**
- Rovarok

14. Miért fontos, hogy olyan termékeket vegyünk, amelyben nincs pálmaolaj?

- A pálmaolaj sok telítetlen zsírsavat tartalmaz, ezért fokozottan felelős a szív és érrendszeri betegségek kialakulásáért
- **Az olajpálma ültetvényeket trópusi esőerdők helyére ültetik, ezzel rengeteg állat és növényfaj pusztulásáért felelősek**
- A pálmaolaj olcsó ára miatt kiszorít a piacról olyan termékeket, mint a napraforgó- vagy a repceolaj
- A pálmaolaj mérgező és ezért sok állat pusztulását okozza

15. Mi növelheti a mezőgazdasági területek biodiverzitását?

- **A kistáblás termesztés a szegélyhatás lévén jelentősen növelheti egy terület biodiverzitását**
- A nagytáblás termelés, mert a tábla belsejében jobban elrejtőzhetnek az állatok
- **A vegyszermentes termesztés**
- **A táblák szélére ültetett fa és/vagy bokorsor**

16. Növelheti-e a legeltetés/kaszálás egy terület biodiverzitását?

- Nem, hiszen az haszonállatok tönkre teszik a növényzetet, amit lelegelnek
- **Igen, mert az egyszikűek jobban bírják a rágást, így nem nyomják el őket a fajok közötti versenyben erősebb kétszikű növények**
- Igen, mert a legelő állatok sok más élőlényt is a területre vonzanak
- A legelésnek nincs hatása a biodiverzitásra

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

17. Növelheti-e a ragadozók megjelenése egy terület biodiverzitását?

- Nem, mert egy újonnan megjelenő ragadozó csökkentheti a zsákmányállatok egyedszámát, amely más ragadozófajokat sodorhat veszélybe
- **A ragadozó faj megjelenése önmagában is sokféleséget növelő tényező**
- Nem, mert a ragadozók kiirthatnak zsákmányállatokat
- **Igen, a ragadozók csökkenthetik a növényevők állományát, aminek hatására a növények nagyobb sokféleséget érhetnek el**

18. Az erdőterületek csökkenése hogyan járul hozzá a légköri szén-dioxid szint növekedéséhez?

- **Az élő zöld növények a fotoszintézis révén szén-dioxidot kötnek meg. Ha kivágjuk az erdőt, ez a hatás csökken**
- Az erdőterület csökkenése nem befolyásolja a légköri szén-dioxid szintet
- A légköri szén-dioxid szint mindig állandó
- **A fák pusztulása után az életük során megkötött szén-dioxidot (a bomlás révén), újra kijuttatják a légkörbe**

19. Hány nagy kihalási hullám volt az elmúlt 600 millió évben?

- Három, amelyből a legsúlyosabb a dinoszauruszok kihalása volt
- **Öt nagy kihalási esemény volt a múltban és most zajlik a hatodik**
- Kettő, amelyből a legsúlyosabb a Perm-Triász határán volt
- Négy nagy kihalási esemény volt a múltban és ha a fajkihalás a mostani ütemben zajlik, akkor a közeljövőben lehet az ötödik

20. A kutatások szerint melyik kihalási esemény sebessége (időegység alatt a legtöbb faj tűnt el) volt a legnagyobb?

- **A 65 millió évvel ezelőtt történt Kréta-tercier kihalási esemény, amikor a dinoszauruszok is eltűntek**
- A 252 millió évvel ezelőtt történt Perm-triász, amikor a tengeri fajok 96%-a, a szárazföldi fajok 70%-a kihalt
- **A most is zajló „antropocén” kihalási esemény**
- A 444 millió évvel ezelőtt történt Ordovicium-szilur kihalási esemény

6. SZÖRFBAJNOKOK

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Szörfbajnokok

Előre összeállított kérdések feldolgozása minikutatás formájában valósul meg. A moderátor tanároknak értékelni kell magyarázattal a kutatási eredményeket, a strukturálás módszertanával rendszerezni a megszerzett tudást. Kérdezés módszerével a érvelést kezdeményezhet a kérdésekkel kapcsolatban, illetve irányított vitát indíthat.

Mennyire ismeritek 2023. év növényeit és állatait?

Tudjátok honnan származik a nevük, mi a jellegzetességük, miért olyan különlegesek?

Legyetek Szörfbajnokok! Nézzetek utána, milyen különleges a természet!

(Egyes válaszaitokat nem a program, hanem csak utólag javítjuk ki.)

Jó játékot kívánunk a "szörfözéshez"!

Az ÉV FÁJA	Vénic-szil
ÉV VADVIRÁGA	Borzas len
ÉV GYÓGYNÖVÉNYE	Vadgesztenye
ÉV GOMBÁJA	Disznófülgomba
ÉV ROVARA	Közönséges temetőbogár
ÉV BEPORZÓI	Faliméh
ÉV LEPKÉJE	Fecskefarkú pillangó
ÉV HALA	Lápi póc
ÉV KÉTÉLTŰJE	Alpesi góte
ÉV MADARA	Barkóscinege
ÉV EMLŐSE	Vakond
ÉV VADÁSZHATÓ VADFAJA	Európai őz
ÉV ŐS MARADVÁNYA	Borostyánkő
ÉV ÁSVÁNYA	Antimonit
ÉV ÁSVÁNYI NYERSANYAGA	Bazalt

6. SZÖRFBAJNOKOK

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Milyen gyógyhatásai vannak az év gyógynövényének?

A növény kivonatát tartalmazó kenőcsök, krémek külsőleg, a kapszulák, tabletták pedig belsőleg alkalmazhatók a vénás keringési problémák – visszértágulat, visszérgyulladás, aranyér – enyhítésére, valamint ezek súlyosbodásának lassítására. A vadgesztenye-kivonat tartós alkalmazása csökkenti az érfalak károsodását, javítja a vénák falának rugalmasságát, és közvetlenül mérsékli a panaszokat (nehézláb-érzés, ödéma, fájdalom).

Mennyi az eszmei értéke az év pillangójának?

10 000 Ft

Milyen néven ismert, az év kétéltűje?

tócsalakó hegyisárkány

Mely élőhelyeken fordul elő az év madara?

nádasokban

Milyen növények riasztják, tartják távol a vakondokat?

Gyalogbodza, fokhagyma, csillaghagyma, nagy sárfű, kerti laboda, császárkorona

Milyen a vadászható vad lábnyoma?

párosujjú patás

Hány szirma van az év virágának?

5 liláskék szirm

Honnan ered az év rovarának az elnevezése?

A temetőbogarak, hogy csökkentsék a versengést a dögevőkkel, eltemetik a hullát. Innen ered magyar nevük is. A hím és a nőstény egyaránt részt vesz a feladat elvégzésében. A tetemet nyálukkal bekenik, így valamennyire képesek lelassítani bomlás folyamatát. A kiásott föld miatt a tetem fokozatosan süllyed, végül eltűnik a talajban.

Hány védett hal van Magyarországon?

27

Mire használták régen az év fáját?

Fáját régen bútorkészítésre, levelét, kérgét vérzéscsillapításra használták

Milyen kőzet a bazalt?

Kiömlési magmás kőzet

11. ÖKOMOZI

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT VIDEÓELEMZÉS

**Az Ökomozi időtartama 20:12 perc,
elérhető az alábbi linken:**

[https://www.youtube.com/watch?v=SpTRaCjrJG4&list=PLbmQ-3S9RvWqcZ_xNBTEg5ERdKiKhEJio&index=6.](https://www.youtube.com/watch?v=SpTRaCjrJG4&list=PLbmQ-3S9RvWqcZ_xNBTEg5ERdKiKhEJio&index=6)

Kérdések és válaszok az Ökomozi feldolgozásához:

-Milyen változás következett be az emberi népességszámban az ipari forradalom kezdete óta?

-Az ipari forradalom kezdetén a Föld alkossága 770 millió fő volt jelenleg 8 milliárd fő

-Az emberi faj történelme kb. 300 000 éves. Mi az oka annak, hogy az utóbbi 250 évben ugrott meg ennyire a népességszám?

-Demográfiai átmenet: a népességszám=a születések száma – a halálozások száma. Az ipari forradalom következtében bekövetkezett mezőgazdasági forradalom és a tudomány (így az orvostudomány is) fejlődése miatt a halálozások száma csökkent, amit a születésszám csökkenése (vállalt gyerekszám csökkenés) csak késéssel követ.

-Mi okozza a klímaváltozást?

-A légkörben az üvegházhatású gázok koncentrációjának növekedése. Ilyen üvegházhatású gáz elsősorban a CO₂ (ennek elsődleges oka a fosszilis tüzelőanyagok elégetése a közlekedés vagy az energiatermelés miatt) és a metán (ennek okai az állattartás, a rizstermesztés, valamint a permafroszt felszabadulása ((ez a fagyott északi régiókban lévő mocsarakban lejátszódó anaerob bontás következtében felhalmozódott metán, ami az olvadás következtében nagy mennyiségben szabadul fel)).

-A film 7:35 percénél van 6 grafikon. Az első kettő szinte ugyan úgy néz ki. Az első a népességszám növekedést mutatja, a másik a légköri CO₂ koncentrációt. Mi a kapcsolat a kettő között?

-A CO₂ növekedésének oka, hogy az emberiség nagy mennyiségben kezdte el használni a fosszilis energiahordozókat. Ennek következtében egy mezőgazdasági forradalom következett be, ami az addigi természeti eltartóképesség szintjét megnövelve a népességszám robbanásához vezetett. Több ember még több fosszilis energiaforrást használt, ami tovább növelte a légköri CO₂ koncentrációt és ami további élelmiszer előállításal tovább növelte a népességet.

11. ÖKOMOZI

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT VIDEÓELEMLÉS

-A filmben említett jelenségek közül melyek növelik a légkörben a CO₂ koncentrációt?

-Energiatermelés, mélyszántás (a talajpórusok CO₂ koncentrációja sokkal magasabb, mint a levegőé, ami a mélyszántás következtében a légkörbe jut), a fák pusztulása után a bennük tárolt CO₂ visszakerül a légkörbe, erdőtűzek, A természetes élőhelyek (különösen az erdők) pusztulása következtében a növények kevesebb CO₂ kötnek meg

-Ki tudja megmagyarázni, hogy a Yellowstone Nemzeti Parkban a farkasok visszatelepítése miért okozta az élő és élettelen környezet teljes átalakulását?

-A farkasok voltak a Yellowstone csúcsragadozói, ők tartották kordában a prédaállatok, elsősorban a szarvasok populációját. A szarvasok elszaporodása következtében a természetes élőhelyek pusztulni kezdtek, amelyek élőhelyül és táplálékul szolgáltak a tápláléklánc számos más fajának is, ezért a farkasok eltűnésével az életközösség leegyszerűsödött. Tehát a farkasok visszatelepítése egyetlen faj a szarvasok populációméretének szabályozása révén okozta ezt az elképesztő változást.

-Film 9:05 perce: majdnem 30 millió hektár dzsungel helyében olajpálma van. Mire használják az olajpálmát?

-Az olajpálmából készítik a pálmaolajat

-Közületek ki vesz olyan termékeket, amelyben pálmaolaj van?

-Az élelmiszeripar és a kozmetikai ipar majdnem minden területén, széles körben használják olcsósága miatt. Szinte az összes kozmetikumban, tejcsokiban, olajos termékekben megtalálható, így mindenki napi szinten találkozik vele.

-Film 9:50 perce. arról beszél, hogy amikor a fa elpusztul (vagy elégetik mert energiát akarnak nyerni belőle), akkor a fában lévő szén, CO₂ formájában a légkörbe jut, ezzel pedig erősíti a klímaváltozás hatását. Akkor miért tartják a biomasszát zöld energiának?

-A növény csak azt a CO₂-ot tudja visszajuttatni a légkörbe, amit már egyszer megkötött. Ezért a CO₂ kibocsátás soha nem lehet nagyobb, mint az elnyelés. Viszont a biomasszát csak akkor nevezhetjük megújuló energiának, ha a használat sebessége nem nagyobb, mint a megújulás sebessége, azaz az erdőültetés egyensúlyban van a kitermeléssel figyelembe véve a mindig azonos korosztályeloszlást is.

11. ÖKOMOZI

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT VIDEÓELEMZÉS

-Mi okozta a 2020-as ausztráliai pusztító erdőtűzet?

-A rekordmagas hőmérséklet és hónapokig tartó szárazság

-Hogyan okozza a légköri CO₂ koncentráció emelkedése az óceánok savasodását?

-A CO₂ vízben oldódva szénsav képződik (CO₂+H₂O → H₂CO₃)

-Mi a hasonlóság a trópusi esőerdők és az óceánok korallzátonyai között?

-Az esőerdők a szárazföldön a korallzátonyok az óceánokban a legfajgazdagabb élőhelyek

-Mi a hó jég albedó jelensége?

-A Föld felszínére beérkező sugárzás a fehér felszínről visszaverődik, míg a sötét felület ennek nagyobb részét nyeli el. Ezért a fehér felszín a „hűti” a légkört. Ahogy a jeges területek olvadnak (sarki jég, gleccserek), úgy az a hűtő hatás egyre csökken, ami tovább fokozza a felmelegedést és tovább olvassza a fehér havas, jeges felszínt. Ez az egyik pozitív visszacsatolási jelenség, ami a klímaváltozás hatását gyorsítja

-Mi a legegyszerűbb módja a CO₂ légkörből való kivonásának?

-A klímaváltozás elleni harc egyik mérföldköve a karbonsemlegesség, azaz a nettó nulla kibocsátás. Ez nem azt jelenti, hogy abszolút nincs CO₂ kibocsátás, hanem azt, hogy a CO₂ elnyelése (elnyeletése) legalább ugyan olyan mértékű, mint a légkörbe juttatása. Erre manapság már többféle technológia is ismert, de a legegyszerűbb és messze a leghatásosabb a fotoszintézis, vagyis a zöld növények fotokémiai reakciója, ami révén a növények saját szerves vegyületeiket állítják elő a légkörben kivont CO₂ felhasználásával.

11. ÖKOMOZI

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Az ökomozsi feldolgozásához elkészült online játék elérhetősége és kérdései:
https://quizizz.com/admin/quiz/645a0c3132c4f5001d069ccb?source=quiz_share

Mi biztosította az emberiség fejlődését?

- **1 °C-os ingadozó átlaghőmérséklet**
- 3 °C-os ingadozó átlaghőmérséklet
- 5 °C-os ingadozó átlaghőmérséklet
- 7 °C-os ingadozó átlaghőmérséklet

Mi tette lehetővé a mezőgazdaság kialakulását?

- Felmelegedés
- Öntözéses gazdálkodás fejlődése
- **Kiszámítható évszakok**
- A Tigris és az Eufrátesz folyók közti termékeny félhold

Az ipari forradalomban mire jött rá az ember a gőzgépek feltalálását követően? (több helyes válasz)

- A gépek hatására a gyűjtögető életmód átalakult
- **Többet, gyorsabban, és olcsón**
- A gépek hatására a vadászó életmód átalakult
- **A fizikai munkát elvégezhetik a gépek**

A gépek energiaigénye nagy, melyet a szén biztosított. Mit hallottál a filmben? Minden lapát szénnel, melyet kibányászunk

- nincs hatásunk a környezetre.
- alójában növeljük a termelést.
- **valójában sírt ásunk.**
- valójában jól járunk.

Mióta duzzad robbanásszerűen az emberiség létszáma?

- A mezőgazdaság kialakulása óta
- **Az ipari forradalom óta**
- A második jégkorszak óta
- A modernkori társadalmak kialakulása óta

Ma a világ népessége meghaladja a 8 milliárd főt.

Hányan éltek a Földön 300 éve, 1700-ban?

- **700 millió ember**
- 950 millió ember
- 1 milliárd ember
- 1,2 milliárd ember

Ma a világ népessége meghaladja a 8 milliárd főt.

Hányan éltek a Földön 100 éve, 1900-ban?

- 1 milliárd ember
- 1,2 milliárd ember
- **1,6 milliárd ember**
- 2,4 milliárd ember

Ma a világ népessége meghaladja a 8 milliárd főt.

Hányan éltek a Földön 20 éve, 2000-ben?

- 4 milliárd ember
- 5 milliárd ember
- **6 milliárd ember**
- 7 milliárd ember

A túlnépesedés alatt az ember a saját kedvére alakította a világot nem törődve a természettel.

Mit tett a világgal? (több helyes válasz)

- **Erdőket vágunk ki**
- **Folyókat duzzasztottunk fel**
- **Betonnal építettük be a fél világot**
- Figyeltünk az ökoszisztémára

11. ÖKOMOZI

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Mi indította el az ökoszisztéma helyreállítását a Yellowstone Nemzeti Parkban?

- A szarvasok létszámának csökkentésével
- A szarvasok viselkedésének megváltozásával
- A szarvasok nem rágták le a fiatal fákat
- **Kanadából visszatelepítettek 2 farkast**

Az ökoszisztéma akkor tud jól működni, ha a biológiai sokszínűség sértetlenül fennmarad.

- **Igaz**
- Hamis

Néhány faj CSAK az Amazonas körül található meg a bolygón és a túléléshez szükségük van egymásra.

- **Igaz**
- Hamis

Ha a talaj kiszárad, erózió sújtja.

- **Igaz**
- Hamis

Mit tesz az ember annak érdekében, hogy a megnövekedett szükségleteket kielégítse(energia, hely, táplálék, ivóvíz)? (több helyes válasz)

- **Vegyszerezünk, a foszfor a vízbe kerül**
- Önálló gazdaságok alakulnak ki
- Megvalósul a termelés összehangolása
- **Egyre több erdőt tarvágunk.**

Mi az óceánok halott zónája, ahol a tengeri élet elpusztul?

- Oxigénbőségtől szenvedő területek
- Hidrogénbőségtől szenvedő területek
- **Oxigénhiányban szenvedő területek**
- Hidrogénhiányban szenvedő területek

Mennyi fát vágunk ki évente?

- 5 milliárd fát
- 10 milliárd fát
- **15 milliárd fát**
- 20 milliárd fát

A világ termőföldjeinek 3/4-ében kukoricát, szóját és szénát termesztenek. Ennek hány %-a lesz állati takarmány?

- 53%
- 67%
- 81%
- **99%**

Hány liter vizet képes egyetlen fa 1 nap alatt a légkörbe juttatni, mely csapadék formájában hull vissza a földre?

- 100 liter
- 300 liter
- 650 liter
- **1 000 liter**

A Fülöp-szigeteken az esőerdő hány százaléka tűnt el?

- 50%
- 57%
- 79%
- **90%**

11. ÖKOMOZI

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Mi volt a "Fekete Vasárnap" az Amerikai Egyesült Államokban? Mi okozta?

- Az erdőirtás miatti óriási áradások
- **A mélyszántás miatt óriási porvihar tombolt**
- Felelőtlen bányászattól leszakadt egy hegyoldal
- Kigyulladt a erdő és fékezhetetlenül égett

Melyik kontinenst sújtotta soha nem látott erdőtüz 2020-ban, amikor 143 millió emlős, 2,5 milliárd hüllő elpusztult?

- Európa
- **Ausztrália**
- Afrika
- Ázsia

A felmelegedés hatására milyenné váltak az óceánok?

- **Savassá**
- Lúgossá

Miért fontosak a bolygó hűtésében a Föld jégsapkái(Arktisz, Antarktisz)?

- **A Naptól érkező hő 95%-át visszaverik**
- A jég folyamatosan hűti a légkört
- Folyamatosan hűti a tengervizet
- Elnyeli a szén-savat

Ha elolvadnának a jégsapkák, hány méterrel emelkedne meg a tengerszint?

- 40 méter
- 50 méter
- 60 méter
- **70 méter**

19. ANAGRAMMA

BESZÉDES JÓZSEF
MEZŐGAZDASÁGI ÉS MŰSZAKI
ISKOLAKÖZPONT ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Anagramma

A témappal kapcsolatos fogalmakból anagrammákat kell megoldaniuk a diákoknak, Közös tudásrendszerezést követően véleményt alkotnak a diákok a fogalmakkal kapcsolatban. A tanulók megtanulnak együttműködni, csoportban dolgozni, ezen kívül játékos formában megismerkednek olyan fogalmakkal, mint a biodiverzitás, védett növények, állatok, A kapott szavakból szófelhő készíthető.

Anagramma	Megfejtés	Kategória	Nehézség
gall póni	pillangó	Rovar	1
Bori ide átvíz	biodiverzitás	Fogalom	1
nagy tipp	pitypang	Virág	1
alkalmi	kamilla	Virág	1
viaszgitár	tiszavirág	Rovar	1
dőre őse	esőerdő	Fogalom	1
fránya	nyárfa	Fa	1
rovar zsúr	orrszarvú	Emlős	2
úrjas vej vét	vetési varjú	Madár	2
csipke fater	parti fecske	Madár	2
belül fagyos	fülesbagoly	Madár	2
hiúzlány	házi nyúl	Emlős	2
Végre kezdés!	dévérkeszeg	Hal	2
postazsák tár	pásztortáska	Virág	2
álom lapja	pálmaolaj	Fogalom	2
Öntvény, tévedek?	védett növények	Fogalom	3
csak gagyi olló	gyilkos galóca	Gomba	3
indás karfa	nádi farkas	Emlős	3
eper, maci, szita	ezei pacsirta	Madár	3
piros ABC mekeg	csiperkegomba	Gomba	3
orcos simán őrzi	mocsári nőszirm	Virág	3
Ispán nyávog - rizst vársz?	szívaványos pisztráng	Hal	3

20. KERESZTREJTVÉNY

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Keresztrejtvény

A tanulók megtanulnak együttműködni, csoportban dolgozni, ezen kívül játékos formában megismerkednek olyan fogalmakkal, amelyek szervesen befolyásolják a biodiverzitást. A tanulók játékos formában ismerik meg a biodiverzitáshoz kapcsolódó kulcsgondolatokat. A foglalkozás végén a **„Miért változik a biodiverzitás körülöttünk?”** **“Hogyan változik a lakóhelyed biodiverzitása?”** kérdés felvetése és közös megbeszélése zajlik. A keresztrejtvény pdf-ben megtalálható a mellékletekben.

1.Mono-

.....kultúra: egy adott mezőgazdasági területen csak egyféle növény termesztése hosszabb ideig.

2.Biológiai sokszínűség

Biodiverzitás jelentése magyarul, Földön élő létformák, élőlények sokfélesége.

3.Mimikri

Az élőlény felveszi, utánozza egy másik élőlény, vagy tárgy viselkedését, színét, ezzel a túlélését is elősegíti. Pl.: kaméleon

4.Fauna:

A flóra kifejezés párja.

5.Növénytársulás

Kisebb természeti területi egységek, tájak növényzeti típusainak összessége.

6.Plankton

Vízben lebegő parányi élőlények összessége, elsősorban a többi vízi élőlény tápláléka.

7.Szimbiózis

Két vagy több faj egyedeinek szoros együttélése.

8.Fotoszintézis

Biológiai folyamat, amelynek során a növények a napfény energiáját használják fel.

9.Nemzeti Park

Olyan terület, amelynek ökológiai egysége megőrzendő a jelen és jövő generációi számára. Magyarországon jelenleg 10 db, ilyen terület van.

20. KERESZTREJTVÉNY

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

10.Élőhely-

Emberi társadalom terjeszkedése, a fogyasztási igényeinek kielégítése során újabb és újabb területeket vesz birtokba, aminek következménye az: pusztulás.

11.Védett faj

Eszmei értékkel meghatározott földrajzi területen természetvédelmi oltalom alatt álló élőlény.

12.Éghajlatváltozás:

A szokatlanul enyhe telek, a kontrollálhatatlan erdőtüzek és a vártnál gyorsabban olvadó gleccserek mind-mind ennek a következményei.

13.Invazív-

Jelentése behurcolt faj. Olyan növények, állatok vagy kórokozók, amelyek nem őshonosak (azaz idegenek) a szóban forgó ökoszisztémában, és amelyek behurcolása kárt okoz vagy okozhat.

14.Beporzók

Minden évben március 10.-én tartják ez a jeles napot. Azon élőlényekre helyezi a figyelmet, akik a termésképzésben nagyon fontos szerepet játszanak.

15.Biogazdálkodás

Olyan gazdálkodási forma, mely szerves trágyázáson, biológiai növényvédelmen és természetes biológiai körforgáson alapul.

16.Ökológia

A biológia tudományága, amely az egyedfeletti szerveződési szintekkel foglalkozik, magyar jelentése környezettan.

17.Orvvadászat:

Törvényellenesen végzett cselekedet, amely az élővilág tagjai ellen irányul.

18.Bioszféra

A Föld kőzetburkának (litoszféra), vízburkának (hidroszféra), levegőburkának (atmoszféra) azon része, ahol van élet és biológiai folyamatok mennek végbe.

19.Fogyasztók

A táplálékláncban, azaz a fajok közötti táplálkozási kapcsolatokban az emberek is ide tartoznak.

21.

MONDJAM VAGY MUTASSAM?

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Mondjam vagy mutassam?

A tanulók a már megismert fogalmakat írják körül, vagy mutogatják el társaiknak. A Fogalmakat adott időkorláton belül kell kitalálniuk a társaiknak. A mentortanár feljegyzi a "passz"-okat. A játék végén közösen megbeszélik azt, hogy a fogalom hogyan és miért kapcsolódik a biodiverzitás sokszínűségéhez. **Kitérnek arra, hogy mely területeken jelentkezik emberi beavatkozás. Hogyan kell felelősséggel és tudatosan úgy jelen lennünk a környezetünkben, hogy megóvjuk a biológiai sokszínűséget.**

Mondjam vagy mutassam fogalmak:

- 1.Méhecske
- 2.Párosujjú patás
- 3.Madártoll
- 4.Falevél
- 5.Túlnépesedés
- 6.Jégsapka olvadása
- 7.Erdő újraterelítés
- 8.Népességrobbanás
- 9.Vajas kenyér
- 10.Kirándulás
- 11.Hátizsák
- 12.Vadászat-halászat
- 13.Éghajlatváltozás
- 14.Környezetszennyezés
- 15.Mérgező gázok
- 16.Kukorica
- 17.Szennyvíztisztítás
- 18.Szürke víz
- 19.Öntözés
- 20.Poloska
- 21.Természet

22. MÁR LÁTOM - KÉPFELISMERÉS

BESZÉDES JÓZSEF
MEZŐGAZDASÁGI ÉS MŰSZAKI
ISKOLAKÖZPONT ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Növény- és állatfelismerés

A diákok önállóan, vagy kis csoportokban ismerik fel a kiskerti növényeket. A mikrokörnyezetben előforduló biológiai sokszínűség megismerése a cél. A mentor minden sornál megáll, bemutatja az adott növényt, kihangsúlyozza, hogy mi mellett található, és miért így van társítva. Figyelmezteti a tanulókat, hogy legyenek figyelmesek, jegyezzék meg az adott növényeket. A tanulók csoportonként memorizálják a hallottakat.

A növénytársítási kert növényi sorrendje a jó szomszédok elve alapján:

1. sor: vörös mustár + petrezselyem + retek + hagyma + borsó + hagyma

2. sor: zöldbab + okra + lóbab + kukorica + tök + kukorica

3. sor: cékla + mángold + sárgarépa + saláta + padlizsán + hagyma

4. sor: szegletes lednek + paprika + bazsalikom + paprika + kapor + karalábé

5. sor: spenót + uborka + kapor + bazsalikom + földi mandula + burgonya

6. sor: zöldbab + paradicsom + körömvirág + paradicsom + karalábé + karfiol

7. sor: saláta + retek + spenót + fehér mustár + szegletes lednek + csicseri borsó

22.

LÁSD A FLÓRÁT, LÁSD A FAUNÁT!

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Lásd a flórát, lásd a faunát!

A tanulók játékos formában megismerkednek meg a környezetükben élő flórával és faunával. A játékos tanulás a természetben zajlik, a diákoknak egy előre előkészített google űrlapra kell beküldeniük a túrájuk során azonosított növényeket és állatokat. A túra végén osztályonként vizsgáljuk meg az összegyűjtött adatállományt, elemezzük a őshonos és az invazív fajokat. A foglalkozás végén a „**Miért fontos a biodiverzitás sokszínűségének megőrzése?**” „**Hogyan és miért változik a lakóhelyed biodiverzitása?**” kérdés felvetése.

Felismered a melletted lévő fát?

Látod azt a madarat, aki a faágon ülve csicsereg? Vajon melyik madár lehet?

A melletted finoman illatozó virágnak mi a neve?

Eldöntöttük, hogy a környezetünkben élő legtöbb állatot és növényt összegyűjtjük. Kizárólag azokat, amelyek élőhelye valóban itt van.

Hogy izgalmasabb legyen az élőlények feltérképezése, melyek a lakókörnyezetünk biológiai sokszínűségét adják, osztályversenyt hirdetünk!

Az az osztály nyeri a versenyt, aki a "Biodiverzitás csökkenése" témanap folyamán a legtöbb növényt és állatot felismeri legyen apró, vagy óriás, gyors, vagy nagyon lomha.

Nincs más dolgotok, mint a felismert élőlény nevét beküldeni. (pl.: gyalogcincér) Természetesen a kutatáshoz használhattok növény-, virág- és állatfelismerő applikációkat is! (pl.: "plantnet" applikáció)

FONTOS: AZ EMAILCÍM HELYÉRE A SAJÁT OSZTÁLYOTOKAT ÍRJÁTOK ÉS A GMAIL.COM VÉGZŐDÉST!

Például: gB1@GMAIL.COM

Erről az emailcímről többször is tudtok megoldást beküldeni. Az osztályból mindenki ugyanazt a címet tüntesse fel!

A tábor a "Jövő időbe lépünk! - 4 for future" projekten belül a 2022-1-HU01-KA220-SCH-000086810 Erasmus+ KA2 Együttműködési célú partnerségek a köznevelési szektorban pályázat keretében valósul meg.

A BIODIVERZITÁS CSÖKKENÉSE TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A tanár értékelő kérdőív google űrlap formájában készült el, melynek elérhetősége:

<https://forms.gle/48GWLgDgHxo8CNaQ7>

Az Ön intézménye

- Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Technikum
- Bolyai Farkas Elméleti Líceum
- Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola
- Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpont
- TIT Kossuth Klub
- Természetjáró Egyesület

Megkapott minden szükséges információt a témanap megszervezéséhez, a témanap előkészítéséhez, a helyi forgatókönyv kialakításához? (Amennyiben nem vett részt az előkészületi munkákban, kérjük "0" választ adjon!)

- 0-5 skála

Megkapott minden szükséges felkészülési szakmai segédanyagot (a fenntarthatósági problémát elemző szakmai anyag), hogy a témanapon megfelelő és releváns információt tudjon biztosítani a diákoknak a feladatok megoldásához? (Amennyiben nem vett részt mentortanárként valamely témaelem lebonyolításában, kérjük "0" választ adjon!)

- 0-5 skála

Véleménye szerint a témanap lebonyolításával mennyire valósult meg a témanap célkitűzése, az adott fenntarthatósági probléma tudatos áttekintése, a diákok szemléletformálása?

- 1-5 skála

Véleménye szerint a támanap kapcsán kialakított forgatókönyv milyen mértékben támogatta a diákok szemléletformálását?

- 1-5 skála

A BIODIVERZITÁS CSÖKKENÉSE TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A témanap módszertani útmutatója és eszköztára milyen mértékben támogatta a tartalmi elem megvalósításában a pedagógusi/mentori munkáját?

- 1-5 skála

Milyennek értékeli a témanap hangulatát?

- 1-5 skála

Hogyan értékeli a résztvevő diákok viszonyát, interaktivitását a témanap feldolgozásához?

- 1-5 skála

Mennyire tartja sikeresnek a diákok bevonását a témanap feldolgozásába?

- 1-5 skála

A módszertani ajánlásban és eszköztárban szereplő tartalmi elemek mennyire felelnek meg a korosztályi sajátosságoknak? (előzetesen megszerzett tudás, "Z" generáció interaktív igényei, stb)

- 1-5 skála

Mi volt, véleménye szerint, a témanap legkevésbé sikerült eleme?

- szöveges válasz

Van olyan eleme a témanapnak, amelyet a tanórai munkája során is alkalmazni tud?

- igen
- nem

Kérjük, jelöle meg, hogy mely témaelemeket tud hasznosítani tanórai munkája kapcsán!

- az összes témaelem felsorolása, többszörös választási lehetőség

A BIODIVERZITÁS CSÖKKENÉSE TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A tanórán történő későbbi hasznosításon felül milyen egyéb módon tudja a témanap egyes elemeit felhasználni munkája során?

- Tehetséggondozás
- Felzárkóztatás
- DÖK nap
- Gólyatábor
- Pályaorientációs rendezvény
- Nyílt nap
- Tematikus rendezvény, mint a Fölt napja, a Víz világnapja rendezvény megvalósításakor
- Egyéb

Kérjük, ossza meg velünk, milyen tartalmi elemmel lenne érdemes bővíteni a szakmai témanapot annak eredményessége érdekében!

- szöveges válasz

Előre is köszönjük minden további szíves javaslatát, észrevételét a témanappal kapcsolatban! Visszajelzésével támogatja a diákok szemléletformálásának érdekében végzett előkészítési munka színvonalának emelését.

A BIODIVERZITÁS CSÖKKENÉSE TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
DIÁK ÉRTÉKELÉS

A diák értékelő kérdőív google űrlap formájában készült el, melynek elérhetősége:

<https://forms.gle/ZPx0J1Z6jihjV5Q89>

Az intézményed

- Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Technikum
- Bolyai Farkas Elméleti Líceum
- Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola
- Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpont
- TIT Kossuth Klub
- Természetjáró Egyesület

Részt vettél a témanap valamely programján?

- igen
- nem

A témanap mennyiben segített a fenntarthatósági probléma megértésében?

- 1-5 skála

A témanap mennyiben világított rá arra, hogy milyen lehetséges megoldások léteznek a fenntarthatósági probléma kezelésére?

- 1-5 skála

A témanap mennyiben világított rá arra, hogy te is tudsz tenni a probléma megoldásáért?

- 1-5 skála

Mennyire tartod fontosnak, hogy beszéljess a családdal, szüleiddel a témanapról, a felvetett problémákról?

- 1-5 skála

A BIODIVERZITÁS CSÖKKENÉSE TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
DIÁK ÉRTÉKELÉS

Milyennek értékeled a témanap hangulatát?

- 1-5 skála

Szeretnéd, ha a témanapokon még több interaktív játék lenne?

- Jó gondolatnak tartom, hogy még több interaktív feladat jelenjen meg
- Elegendőnek találok az interaktív tartalmat

Mennyire volt elegendő az előzetes tudásod ahhoz, hogy az egyes állomások feladatait megold?

- 1-5 skála

Az egyes állomásokon a tanárok/mentorok milyen mértékben magyarázták el az összefüggéseket, segítettek megérteni a problémát?

- 1-5 skála

Kérjük, jelöld meg, hogy mely programokon vettél részt!

- az összes témaelem felsorolása, többszörös választási lehetőség

Mi volt, véleményed szerint, a témanap legkevésbé sikerült eleme?

- szöveges válasz

Mi volt, véleményed szerint, a témanap legjobban sikerült eleme?

- szöveges válasz

Kérjük, oszd meg velünk, milyen tartalmi elemmel lenne érdemes bővíteni a szakmai témanapot!

- szöveges válasz

Előre is köszönjük minden további szíves javaslatodat, észrevételedet a témanappal kapcsolatban! Visszajelzéseddel támogatsz a program színvonalának emelését.

A BIODIVERZITÁS CSÖKKENÉSE TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS

**Köszönjük, hogy részt vett szemléletformáló
témnapunkon!**

**Bízunk benne, hogy a játékos, interaktív,
diákbarát programunk elnyerte a tetszését!**

**Ötleteivel, javaslataival kérjük támogassa munkánkat! Várjuk
szíves javaslatait programunk honlapján az alábbi linken:**

<http://4forfuture.hu/uzenetkuldes>

GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS

SEGÉDLETEK, MELLÉKLETEK

HARMADIK
TEMATIKUS NAP

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

1. Mi okozza a jelenleg zajló éghajlatváltozást?

- Bolygók mozgása
- Jégkorszakok közötti felmelegedési fázis
- **Üvegházhatású gázok koncentrációjának növekedése**
- Intenzívebb naptevékenység

2. Mikor lett vége az utolsó jégkorszaknak?

- kb. 25 000 évvel ezelőtt
- kb. 150 000 évvel ezelőtt
- **kb. 10 000 évvel ezelőtt**
- kb. 3 000 évvel ezelőtt

3. A felsoroltak közül melyik az éghajlatváltozás szempontjából legjelentősebb gáz?

- **Szén-dioxid**
- Metán
- Dinitrogén-oxid
- Halogénezett szénhidrogének

4. A felsoroltak közül melyik a leghatékonyabb üvegházgáz?

- Szén-dioxid
- Metán
- Dinitrogén-oxid
- **Halogénezett szénhidrogének**

5. A felsoroltak közül melyik az az üvegházgáz, ami természetesen nem fordul elő?

- Szén-dioxid
- Metán
- Dinitrogén-oxid
- **Halogénezett szénhidrogének**

6. Melyik az az emberi tevékenység, amelynek következtében a legtöbb szén-dioxid jut a légkörbe?

- **A fosszilis tüzelőanyagok elégetése**
- Haszonállattartás
- Mütrágyák használata
- Ipari hűtőgázok előállítása

7. Melyik az az emberi tevékenység, amelynek következtében a legtöbb metán jut a légkörbe?

- A fosszilis tüzelőanyagok elégetése
- **Haszonállattartás**
- Mütrágyák használata
- Ipari hűtőgázok előállítása

8. Melyik az az emberi tevékenység, amelynek következtében a legtöbb dinitrogén-oxid jut a légkörbe?

- A fosszilis tüzelőanyagok elégetése
- Haszonállattartás
- Mütrágyák használata
- Ipari hűtőgázok előállítása

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

9. Melyik üvegházgáz légkörbe jutásáért felelős a permafroszt olvadása?

- szén-dioxid
- **b, metán**
- dinitrogén-oxid
- halogénezett szénhidrogének

10. Hány fokkal volt hidegebb az átlaghőmérséklet az utolsó jégkorszak idején?

- 2-3 °C-kal
- **6-8 °C-kal**
- 10-12 °C-kal
- 24-26 °C-kal

11. A felsoroltak közül melyik nem a klímaváltozás következménye?

- extrém időjárási jelenségek növekedése
- hőségnapok számának növekedése
- fagymentes téli napok számának növekedése
- **ózonlyuk kialakulása**

12. A felsoroltak közül melyik folyamat nem a klímaváltozás közvetlen következménye?

- tengerszint emelkedése
- **gleccserek olvadása**

- óceánok sókoncentrációjának megváltozása
- **óceánok pH szintjének megváltozása**

(A klímaváltozásnak és az óceáni pH szint csökkenésének is a légköri szén-dioxid szint növekedés az egyik oka, de a klímaváltozás nem okozza a pH változását.)

13. Mit nevezünk az óceánokban halálzónának?

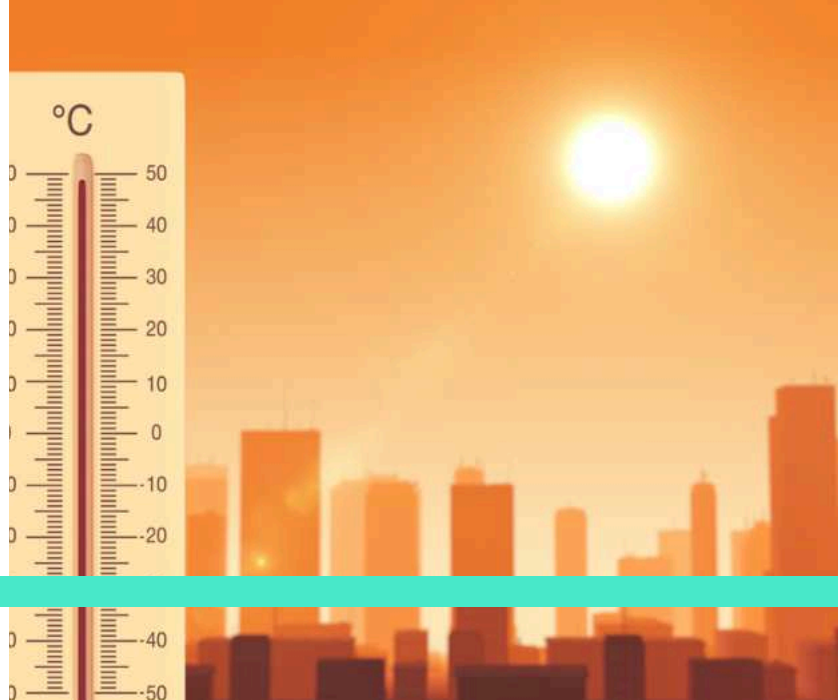
- az óceánoknak azokat a régióit, ahol a víznyomás már nem teszi lehetővé élőlények megtelepedését
- **az óceánoknak azokat a régióit, ahol a felszíni víz felmelegedése miatt kevesebb az oxigén, ami a fejlettebb élőlények tömeges pusztulását okozza**
- az óceánoknak azokat a régióit, ahol a klímaváltozás miatt felborult biodiverzitás következtében sokkal nagyobb a ragadozóhalak állománya
- az óceánoknak azokat a régióit, ahol a korallzátonypusztulás a legjelentősebb

14. Mi okozza az óceánok legfajgazdagabb régióinak, a korallzátonyoknak a pusztulását?

- az óceán vízhőmérsékletének csökkenése
- az óceán pH-jának emelkedése
- az óceán vízszintjének emelkedése
- **az óceán vízhőmérsékletének emelkedése és pH-jának csökkenése**

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

15. Melyik az a folyamat, amely miatt a Golf-áramlat leállhat?

- az Atlanti-óceán északi régiójában a jég olvadása
- a Csendes-óceán északi régiójában a jég olvadása
- az antarktisi jég olvadása
- a gleccserek jegének olvadása

16. A nemzetközi klímaegyezmények milyen folyamatot igyekeznek szabályozni?

- zöldenergiára való áttérést
- nagyüzemi állattartást
- az üvegházhatású gázok kibocsátását
- a sarki jég olvadását

17. A felsoroltak közül, mi a leghatékonyabb módja a szén-dioxid légköri koncentráció csökkentésének?

- rizstermelés visszaszorítása
- erdőterületek méretének növelése
- elektromos autók bevezetése
- haszonállatok számának csökkentése

18. A Kárpát-medencében mi a leginkább energiaigényes tevékenység a lakossági energiafogyasztás tekintetében?

- fűtés
- vízmelegítés
- közlekedés
- háztartási gépek energiafogyasztása

19. A klímaváltozás szempontjából miért fontos a helyi termékek vásárlásának preferálása?

- a helyi gazdaság versenyképességének növekedése miatt
- a globalizáció folyamatának csökkentése miatt
- a termékek hosszabb tárolási ideje miatt
- a szállítás során kijuttatott üvegházhatású gázok miatt

20. A felsoroltak közül melyik közlekedési eszközt használjuk, ha környezettudatosan szeretnénk közlekedni?

- dízel autó
- hibrid autó
- elektromos autó
- tömegközlekedés

6. SZÖRFBAJNOKOK

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Szörfbajnokok

Előre összeállított kérdések feldolgozása minikutatás formájában valósul meg. A moderátor tanároknak értékelni kell magyarázattal a kutatási eredményeket, a strukturálás módszertanával rendszerezni a megszerzett tudást. Kérdezés módszerével a érvelést kezdeményezhet a kérdésekkel kapcsolatban, illetve irányított vitát indíthat.

Legyetek Szörfbajnokok! Nézzetek utána, milyen kapcsolat tárható fel a fogalom és a globális felmelegedés között!

(Egyes válaszaitokat nem a program, hanem csak utólag javítjuk ki.)

Jó játékot kívánunk a "szörfözéshez"!

Globális felmelegedés	Part menti területek víz alá kerülése
Éghajlatváltozás	Belvizek
Szén-dioxid	Tenger élővilágának átalakulása
Flourtartalmú gázok	Kiszolgáltatott népcsoportok
Flóra változása	Hőségriadó
Fauna változása	Foglalkoztatás átalakulása
Invazív fajok megjelenése	Energiaágazat átalakulása
Fosszilis fűtőanyagok	Mezőgazdaság átalakulása
Állattenyésztés káros hatásai	Erőgazdálkodás átalakulása
Fakivágás	Turizmus átalakulása
Üvegházhatású gáz	Városok életének az átalakulása
Aszályok és erdőtüzek	Zöld tető, zöld fal
Édesvízkészlet csökkenése	Zöld közlekedés
Árvizek	Elektromos járművek
Tengerszint emelkedés	Szürkevíz hasznosítás

19. ANAGRAMMA

BESZÉDES JÓZSEF
MEZŐGAZDASÁGI ÉS MŰSZAKI
ISKOLAKÖZPONT ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

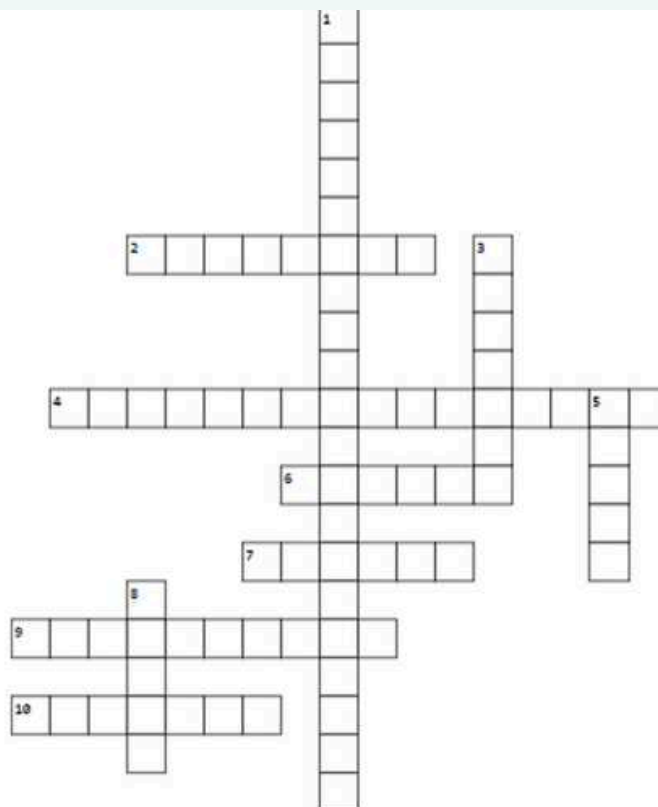
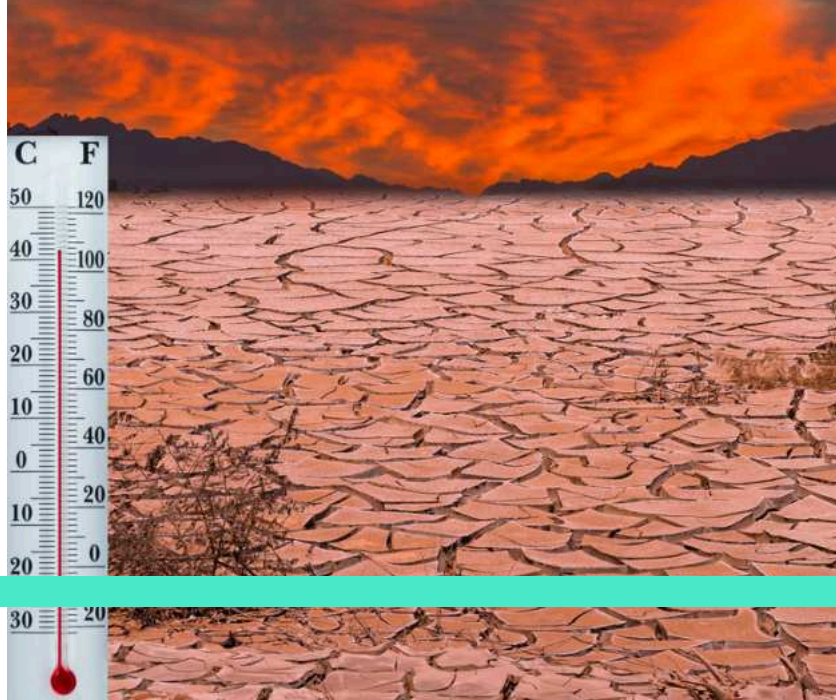
Anagramma

A témappal kapcsolatos fogalmakból anagrammákat kell megoldaniuk a diákoknak, Közös tudásrendszerezést követően véleményt alkotnak a diákok a fogalmakkal kapcsolatban. A tanulók megtanulnak együttműködni, csoportban dolgozni, ezen kívül játékos formában megismerkednek olyan fogalmakkal, mint a biodiverzitás, védett növények, állatok, A kapott szavakból szófelhő készíthető.

Anagramma	Megfejtés	Nehézség
Olajvést ágálhat	Éghajlatváltozás	1
Ház háta süveg	Üvegházhatás	1
Akit apus ment	Tematikus nap	1
Kréta jóga	Jégtakaró	1
Ír váz	Árvíz	1
Édes megfelel	Felmelegedés	1
Ász örök	Szökőár	1
Rég sokk zaj	Jégkorszak	1
Észt amfora	Atmoszféra	1
Adriai farm porol	Ipari forradalom	2
Elhalt kőgát mérés	Átlaghőmérséklet	2
Zöldek megkötése	Tömegközlekedés	2
Gall póni áshat	Pillangóhatás	2
Rút pék reá rak	Kerékpártúra	2
Lazán kortyol	Korallzátony	3
Főtámasz gerenda tangózzhat	Fenntartható mezőgazdaság	3
Falósejt, hétfő, tanrend	Fenntartható fejlődés	3
Kezdemény letörve	Környezetvédelem	3
Kezdeté vérömleny	Környezetvédelem	3
Zöld veteményekre	Környezetvédelem	3
Legális felelés megdob	Globális felmelegedés	3

20. KERESZTREJTVÉNY

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Across

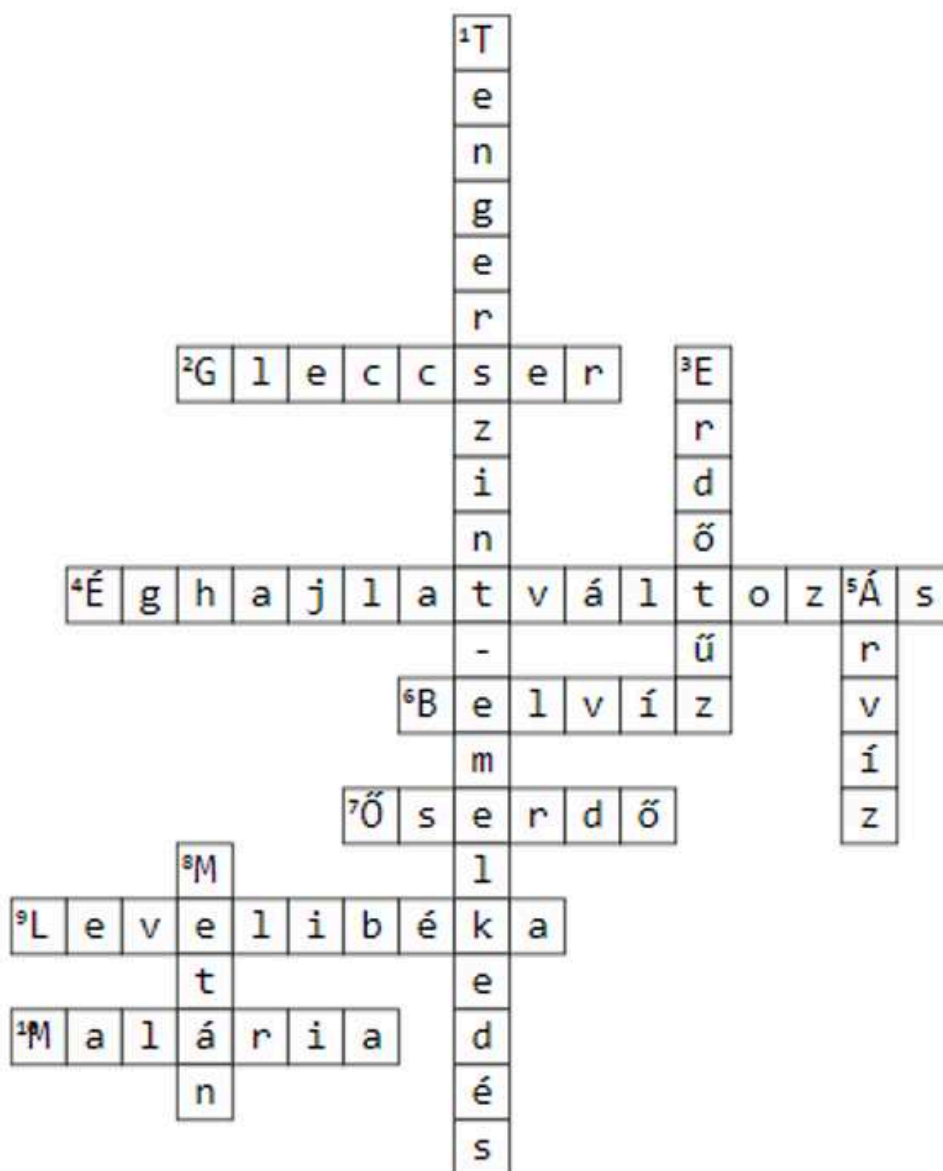
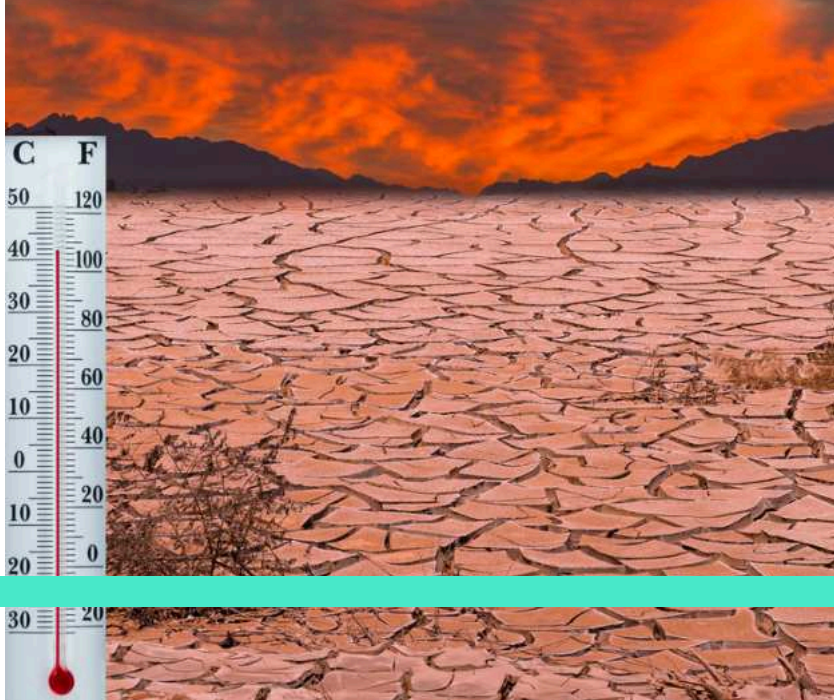
2. Hóból kialakult völgyben lecsúszó jégtömbfolyam
4. az éghajlat tartós és jelentős mértékű megváltozását jelenti, helyi vagy globális szinten
6. A túlzott esőzések okozzák
7. olyan erdő, amelynek keletkezésébe, kialakulásába az ember nem avatkozott bele
9. Nappal leveleken sütkérező őshonos kétlélű
10. Szúnyogok által terjesztett váltólázserű megbetegedés

Down

1. A sarkvidéki jégtakaró olvadásának következményéne
3. Főként nyáron, erdőkben előforduló száraz növényi részek öngyulladását okozza
5. Medréből kilépő folyó hozza létre
8. Globális felmelegedést okozó gáz

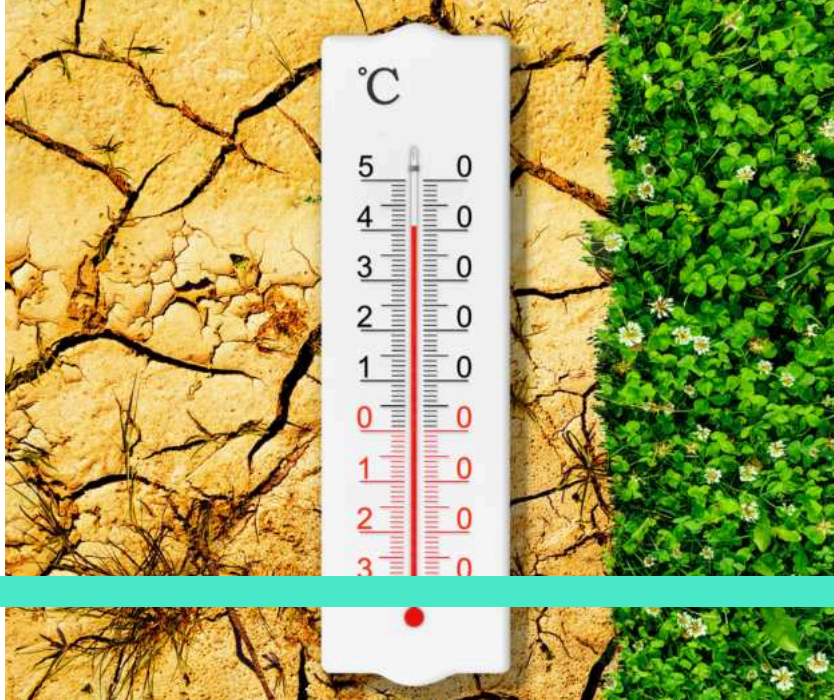
20. KERESZTREJTVÉNY

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

21. MONDJAM VAGY MUTASSAM?

BESZÉDES JÓZSEF
MEZŐGAZDASÁGI ÉS MŰSZAKI
ISKOLAKÖZPONT ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

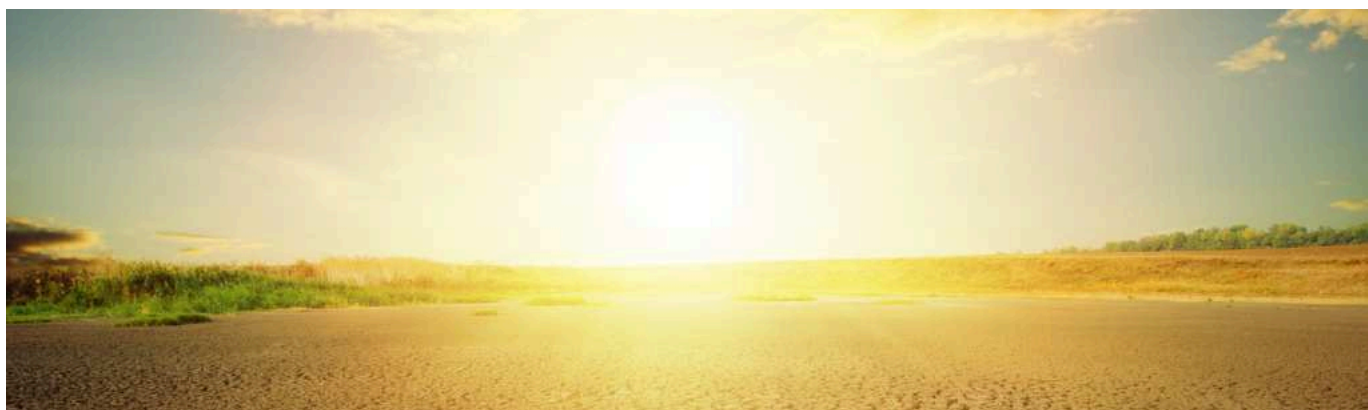

Mondjam vagy mutassam?

A tanulók a már megismert fogalmakat írják körül, vagy mutogatják el társaiknak. A Fogalmakat adott időkorláton belül kell kitalálniuk a társaiknak. A mentortanár feljegyzi a "passz"-okat. A játék végén közösen megbeszélik azt, hogy a fogalom hogyan és miért kapcsolódik a biodiverzitás sokszínűségéhez. **Kitérnek arra, hogy mely területeken jelentkeznek emberi beavatkozás. Hogyan kell felelősséggel és tudatosan úgy jelen lennünk a környezetünkben, hogy csökkentsük a globális felmelegedés negatív hatásait.**

Mondjam vagy mutassam fogalmak:

1. Éghajlatváltozás
2. Üvegházhatás
3. Hőmérséklet
4. Jégtakaró
5. Árvíz
6. Felmelegedés
7. Szökőár
8. Jégkorszak
9. Lehűlés
10. Erdőtűz
11. Vihar
12. Tömegközlekedés
13. Faültetés
14. Kerékpártúra
15. Időjárás
16. Föld
17. Napsütés
18. Belvíz
19. Világméretű
20. Oxigén
21. Globális felmelegedés

25. TABU!

BESZÉDES JÓZSEF
MEZŐGAZDASÁGI ÉS MŰSZAKI
ISKOLAKÖZPONT ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

TABU!

A GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS témanap kérdéskörét feldolgozó társasjáték (az ismert Tabu játék mintájára) – a tanulók megtanulnak együttműködni, csoportban dolgozni, ezen kívül játékos formában megismerkednek olyan fogalmakkal, amelyek közvetve vagy közvetlenül a globális felmelegedéshez kapcsolódnak. **Kitérnek arra, hogy mely területeken jelentkezik emberi beavatkozás. Hogyan kell felelősséggel és tudatosan úgy jelen lennünk a környezetünkben, hogy csökkentsük a globális felmelegedés negatív hatásait.**

A játék lebonyolítása:

Véletlenszerű csoportalakítás színes kartonlapokkal: az asztalon található, számozott kártyák közül minden tanuló húz egyet. Az azonos számot húzók kerülnek egy csoportba, így az osztály létszámától függően 4 vagy 5 fős csoportok jönnek létre. A csoportalakítás véletlenszerű, de ha szükséges (pl. fogyatékkal élő gyermek van az osztályban), a pedagógus irányíthatja a folyamatot.

Az első csapat első játékosa kezdi a magyarázást. Egy homokórányi idő van arra, hogy saját csapattagjai találgassanak, a második homokóra lepergése alatt a másik csapatok tagjai is találgathatnak (rabolhatnak pontot)! Aki kitalálja a szót, megkapja a Tabu kártyát, játék végén ezek alapján számoljuk a pontokat, hirdetünk győztest! Ha minden csapat játszott, új kört indítunk. Az a csapat, amelyik a kitalált szót összefüggésbe tudja hozni a globális felmelegedéssel, meg tudja magyarázni, hogyan kapcsolódik a témához a szó, plusz pontot kap!

A tevékenység értékelése, tanári kérdésekkel:

Hogyan éreztétek magatokat a munka során? Mi tetszett a legjobban? Mit tanultatok meg? Mi az, amit a jövőben is tudtok a tanultakból hasznosítani?

átlaghőmérséklet	alga	méhek
Grönland	autómentes nap	tengerszint emelkedése
Antarktisz	gleccser	jégkorszak
jégsapka	tengeri áramlat	jégmező
beporzás	korall	jegesmedve
fosszilis tüzelőanyagok	árvíz	komposztálás
aszály	tornádó	szúnyog
zöld poloska	tápláléklánc	invazív rovarok
megújuló energia	üvegházhatás	erdősítés
légi közlekedés	császárpingvin	zöld tetők
fóka	jéghegy	szigetelés
újrahasznosítás	hulladékmentesség	hóhullám
cement	esőerdő	karbonlábnyom

25. TABU!

BESZÉDES JÓZSEF
MEZŐGAZDASÁGI ÉS MŰSZAKI
ISKOLAKÖZPONT ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

sziget eszkimó jégtakaró	fagy tenger észak	víz növekedés olvadás
fej hideg Föld	folyó hideg meleg	rét tenger fagy
sarkvidék jég pingvin	jégtömb hó omlás	idő hó Sid
hőmérő meleg növekedés	behatoló bogár poloska	rovar beporzás méz
méh virág gyümölcs	büdös rovar ipkavész	fehér brummog sarkvidék
fekete madár úszik	folyó előnt áradás	meleg szárazság kánikula
szárazság csapadék növények	vihar forgószél Oz	vér csíp viszket
tenger zátony mészváz	étel állatok növények	akvárium tenger zöld
nap szél erő	légkör metán gázok	fa ültetés oxigén
repülő kerozin pilóta	szén kőolaj földgáz	ház fa ültetés
üvegházhatású gáz szén-dioxid életmód	bicikli kipufogógáz gyalogos	ház fűtés hűtés
szemét szelektív hulladékgyűjtés műanyag	szemét kuka zero waste	növény szerves hulladék humusz
építőanyag szürke beton	Amazonas fák a Föld tüdejé	emlős úszóláb áramvonalas

25. TABU!

BESZÉDES JÓZSEF
MEZŐGAZDASÁGI ÉS MŰSZAKI
ISKOLAKÖZPONT ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Grönland	jéghegy	tengerszint emelkedése
sziget	fagy	víz
eszkimó	tenger	növekedés
jégtakaró	észak	olvadás
jégsapka	tengeri áramlat	jégmező
fej	folyó	rét
hideg	hideg	tenger
Föld	meleg	fagy
Antarktisz	gleccser	jégkorszak
sarkvidék	jégtömb	idő
jég	hó	hő
pingvin	omlás	Síd
átlaghőmérséklet	inyazív rovarok	méhek
hőmérő	behatoló	rovar
meleg	bogár	beporzás
növekedés	poloska	méz
beporzás	zöld poloska	jegesmedve
méh	büdös	fehér
virág	rovar	brummog
gyümölcs	inyazív	sarkvidék
császárpingvin	árvíz	hőhullám
fekete	folyó	meleg
madár	előnt	szárazság
úszik	áradás	kánikula
aszály	tornádó	szúnyog
szárazság	vihar	vér
csapadék	forgószél	csíp
növények	Oz	viszket
korall	tápláléklánc	alga
tenger	étel	akvárium
zátony	állatok	tenger
mészváz	növények	zöld
megújuló energia	üvegházhatás	erdősítés
nap	légkör	fa
szél	metán	ültetés
erő	gázok	oxigén
légi közlekedés	fosszilis tüzelőanyagok	zöld tetők
repülő	szén	ház
kerozin	kőolaj	fa
pilóta	földgáz	ültetés
karbonlábnyom	autómentes nap	szigetelés
üvegházhatású gáz	bicikli	ház
szén-dioxid	kipufogógáz	fűtés
életmód	gyalogos	hűtés
újrahasznosítás	hulladékmentesség	komposztálás
szemét	szemét	növény
szelektív hulladékgyűjtés	kuka	szerves hulladék
műanyag	zero waste	humusz
cement	esőerdő	fóka
építőanyag	Amazonas	emlős
szürke	fák	úszóláb
beton	a Föld tündeje	áramvonalas

A GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A tanár értékelő kérdőív google űrlap formájában készült el, melynek elérhetősége:

<https://forms.gle/48GWLgDgHxo8CNaQ7>

Az Ön intézménye

- Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Technikum
- Bolyai Farkas Elméleti Líceum
- Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola
- Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpont
- TIT Kossuth Klub
- Természetjáró Egyesület

Megkapott minden szükséges információt a témanap megszervezéséhez, a témanap előkészítéséhez, a helyi forgatókönyv kialakításához? (Amennyiben nem vett részt az előkészületi munkákban, kérjük "0" választ adjon!)

- 0-5 skála

Megkapott minden szükséges felkészülési szakmai segédanyagot (a fenntarthatósági problémát elemző szakmai anyag), hogy a témanapon megfelelő és releváns információt tudjon biztosítani a diákoknak a feladatok megoldásához? (Amennyiben nem vett részt mentortanárként valamely témaelem lebonyolításában, kérjük "0" választ adjon!)

- 0-5 skála

Véleménye szerint a témanap lebonyolításával mennyire valósult meg a témanap célkitűzése, az adott fenntarthatósági probléma tudatos áttekintése, a diákok szemléletformálása?

- 1-5 skála

Véleménye szerint a támanap kapcsán kialakított forgatókönyv milyen mértékben támogatta a diákok szemléletformálását?

- 1-5 skála

A GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A témanap módszertani útmutatója és eszköztára milyen mértékben támogatta a tartalmi elem megvalósításában a pedagógusi/mentori munkáját?

- 1-5 skála

Milyenek értékeli a témanap hangulatát?

- 1-5 skála

Hogyan értékeli a résztvevő diákok viszonyát, interaktivitását a témanap feldolgozásához?

- 1-5 skála

Mennyire tartja sikeresnek a diákok bevonását a témanap feldolgozásába?

- 1-5 skála

A módszertani ajánlásban és eszköztárban szereplő tartalmi elemek mennyire felelnek meg a korosztályi sajátosságoknak? (előzetesen megszerzett tudás, "Z" generáció interaktív igényei, stb)

- 1-5 skála

Mi volt, véleménye szerint, a témanap legkevésbé sikerült eleme?

- szöveges válasz

Van olyan eleme a témanapnak, amelyet a tanórai munkája során is alkalmazni tud?

- igen
- nem

Kérjük, jelöle meg, hogy mely témaelemeket tud hasznosítani tanórai munkája kapcsán!

- az összes témaelem felsorolása, többszörös választási lehetőség

A GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A tanórán történő későbbi hasznosításon felül milyen egyéb módon tudja a témanap egyes elemeit felhasználni munkája során?

- Tehetséggondozás
- Felzárkóztatás
- DÖK nap
- Gólyatábor
- Pályaorientációs rendezvény
- Nyílt nap
- Tematikus rendezvény, mint a Fölt napja, a Víz világnapja rendezvény megvalósításakor
- Egyéb

Kérjük, ossza meg velünk, milyen tartalmi elemmel lenne érdemes bővíteni a szakmai témanapot annak eredményessége érdekében!

- szöveges válasz

Előre is köszönjük minden további szíves javaslatát, észrevételét a témanappal kapcsolatban! Visszajelzésével támogatja a diákok szemléletformálásának érdekében végzett előkészítési munka színvonalának emelését.

A GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
DIÁK ÉRTÉKELÉS

A diák értékelő kérdőív google űrlap formájában készült el, melynek elérhetősége:

<https://forms.gle/ZPxoJ1Z6jihjV5Q89>

Az intézményed

- Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Technikum
- Bolyai Farkas Elméleti Líceum
- Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola
- Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpont
- TIT Kossuth Klub
- Természetjáró Egyesület

Részt vettél a témanap valamely programján?

- igen
- nem

A témanap mennyiben segített a fenntarthatósági probléma megértésében?

- 1-5 skála

A témanap mennyiben világított rá arra, hogy milyen lehetséges megoldások léteznek a fenntarthatósági probléma kezelésére?

- 1-5 skála

A témanap mennyiben világított rá arra, hogy te is tudsz tenni a probléma megoldásáért?

- 1-5 skála

Mennyire tartod fontosnak, hogy beszéljess a családdal, szüleiddel a témanapról, a felvetett problémákról?

- 1-5 skála

A GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
DIÁK ÉRTÉKELÉS

Milyennek értékeled a témanap hangulatát?

- 1-5 skála

Szeretnéd, ha a témanapokon még több interaktív játék lenne?

- Jó gondolatnak tartom, hogy még több interaktív feladat jelenjen meg
- Elegendőnek találok az interaktív tartalmat

Mennyire volt elegendő az előzetes tudásod ahhoz, hogy az egyes állomások feladatait megold?

- 1-5 skála

Az egyes állomásokon a tanárok/mentorok milyen mértékben magyarázták el az összefüggéseket, segítettek megérteni a problémát?

- 1-5 skála

Kérjük, jelöld meg, hogy mely programokon vettél részt!

- az összes témaelem felsorolása, többszörös választási lehetőség

Mi volt, véleményed szerint, a témanap legkevésbé sikerült eleme?

- szöveges válasz

Mi volt, véleményed szerint, a témanap legjobban sikerült eleme?

- szöveges válasz

Kérjük, oszd meg velünk, milyen tartalmi elemmel lenne érdemes bővíteni a szakmai témanapot!

- szöveges válasz

Előre is köszönjük minden további szíves javaslatodat, észrevételedet a témanappal kapcsolatban! Visszajelzéseddel támogatsz a program színvonalának emelését.

A GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS

**Köszönjük, hogy részt vett szemléletformáló
témnapunkon!**

**Bízunk benne, hogy a játékos, interaktív,
diákbarát programunk elnyerte a tetszését!**

**Ötleteivel, javaslataival kérjük támogassa munkánkat! Várjuk
szíves javaslatait programunk honlapján az alábbi linken:**

<http://4forfuture.hu/uzenetkuldes>

FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK

SEGÉDLETEK, MELLÉKLETEK

NEGYEDIK
TEMATIKUS NAP

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

1. Mit jelent pontosan az ökológiai lábnyom kifejezés?

- Azt fejezi ki, hogy adott csoport, mennyire szennyezi a környezetét
- **Azt fejezi ki, hogy a vizsgált csoportnak, adott életszínvonalon, mekkora földterületre van szüksége ahhoz, hogy önfenntartó lehessen**
- Azt fejezi ki, hogy a vizsgált csoportnak mekkora a károsanyag kibocsátása
- Azt fejezi ki, hogy a vizsgált csoport adott területen fenn tud-e maradni

2. Mekkora jelenleg a teljes földi népesség ökológiai lábnyoma?

- kb. fele, mint a Föld ökológiailag hasznos területe
- kb. ugyan akkora, mint a Föld ökológiailag hasznos területe
- kb. duplája, mint a Föld ökológiailag hasznos területe
- **kb. háromszorosa, mint a Föld ökológiailag hasznos területe**

3. Mit jelent a Túllövés napja?

- **A Túllövés napja minden évben azt a dátumot jelöli, ameddig az emberiség elhasználja az adott évben felhasználható erőforrás keretét.**
- A Túllövés napja minden évben azt a dátumot jelöli, amikor a legnagyobb a globális károsanyag kibocsátás

- A Túllövés napja minden évben azt a dátumot jelöli, amikor az emberiség a legtöbb erőforrást használja fel
- A Túllövés napja minden évben azt a dátumot jelöli, amikor az emberiség a legtöbb energiát használja fel

4. Mikor volt a Túllövés napja 2023-ban a világban?

- Február 9
- **Augusztus 2**
- Október 18
- December 6

5. Mikor volt a Túllövés napja 2023-ban Magyarországon?

- Február 9.
- **Május 30.**
- Augusztus 6.
- Október 17.

6. Melyik az a gazdasági modell, amelyhez a fenntarthatatlan fogyasztói szokások köthetőek?

- Szocializmus
- **Kapitalizmus**
- Kommunizmus
- Feudalizmus

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

7. Milyen történelmi esemény tekinthető a jelenlegi globális környezeti válság kezdetének?

- Amerika felfedezése
- Napóleoni háborúk
- **Ipari forradalom**
- I. világháború

8. Mi volt az ipari forradalomnak az a vívmánya, ami a gazdaság, a népesség és a technológia robbanásszerű fejlődését eredményezte?

- **Fosszilis erőforrások használata**
- Gőzgép feltalálása
- Elektromosság feltalálása
- Gázturbina feltalálása

9. Hány ember élt a Földön az ipari forradalom kezdetén?

- **kb. 790 millió**
- kb. 1 milliárd
- kb. 2.5 milliárd
- kb. 4 milliárd

10. Hány ember él a Földön jelenleg?

- kb. 4 milliárd
- kb. 6 milliárd
- **kb. 8 milliárd**
- kb. 10 milliárd

11. Hányszorosára nőtt az egy főre jutó energiafogyasztás az ipari forradalom kezdete óta?

- 5 szörösére
- 10-szeresére
- 160-szorosára
- **680-szorosára**

12. A világban megtermelt élelmiszer mekkora hányada NEM kerül elfogyasztásra (azaz közvetlenül hulladékként végzi)?

- 5%-a
- 10%-a
- **30%-a**
- 50%-a

13. Melyik az az üvegházgáz, amely légköri koncentráció-növekedésének elsődleges oka a műtrágyázás?

- szén-dioxid
- **dinitrogén-oxid**
- metán
- vízgőz

14. Az elhasznált műanyagoknak hány százalékát hasznosítják újra világszinten?

- **9%-át**
- 15%-át
- 29%-át
- 82%-át

2. ÖKOKVÍZ

TIT KOSSUTH KLUB ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

15. A globális szén-dioxid kibocsátás hány százalékáért felel az acélgyártás?

- 3-4%
- **7-9%**
- 12-15%
- 31-33%

16. A globális szén-dioxid kibocsátás hány százalékáért felel az cementgyártás?

- 5%
- **8%**
- 12%
- 23%

17. A globális szén-dioxid kibocsátás hány százalékáért felel a közlekedés?

- 5%
- 9%
- **16%**
- 25%

18. Lehetséges-e a folyamatos gazdasági növekedés?

- Igen, a világon a legtöbb ország GDP-je növekszik és ez a tendencia tartósan fennmaradhat
- Lehetséges. A fejlett nyugati országok GDP-je folyamatosan növekszik és ez a tendencia tartósan megmaradhat
- Lehetséges. A fejlődő országok GDP-je nagyobb arányban növekszik, mint a fejlett nyugati országoké, de kisebb, folyamatos növekedés tartósan fennmaradhat

• **Nem. Korlátos erőforrásokkal rendelkező világban nem lehet folyamatosan növekedni**

19. Mit jelent a körforgásos vagy körkörös gazdaság?

- A körkörös gazdaság elvei szerint a gazdasági szereplők mindig csak meghatározott körön belül köthetnek üzleti megállapodásokat.
- **A körforgásos gazdaság elvei szerint a termék használatát minél inkább ki kell nyújtani, a tönkrement terméket meg kell javítani, a hulladékot pedig újra kell hasznosítani, ezzel növelve a termékek élelciklusát.**
- A körkörös gazdaság elvei szerint a termékek egy adott beszállítói körön belül mozoghatnak.
- A körkörös gazdaság elvei szerint az el nem adott termékek visszakerülnek a gyártási folyamatba.

20. Milyen kapcsolat van a GDP és a boldogság között?

- Minél magasabb a GDP annál boldogabbak az emberek
- Minél alacsonyabb a GDP annál boldogabbak az emberek
- **Egy bizonyos GDP felett nincs kapcsolat a GDP és a boldogság között**
- Egy bizonyos GDP alatt nincs kapcsolat a GDP és a boldogság között

19. ANAGRAMMA

BESZÉDES JÓZSEF
MEZŐGAZDASÁGI ÉS MŰSZAKI
ISKOLAKÖZPONT ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Anagramma

A témappal kapcsolatos fogalmakból anagrammákat kell megoldaniuk a diákoknak, Közös tudásrendszerezést követően véleményt alkotnak a diákok a fogalmakkal kapcsolatban. A tanulók megtanulnak együttműködni, csoportban dolgozni, ezen kívül játékos formában megismerkednek olyan fogalmakkal, mint a biodiverzitás, védett növények, állatok, A kapott szavakból szófelhő készíthető.

Anagramma	Megfejtés	Nehézség
hájas asszír úton	újrahasznosítás	1
haszon írása sújt	újrahasznosítás	1
hosszan írás útja	újrahasznosítás	1
bevált karó ásás	bevásárlótás	1
hús tanár alja	újrahasználat	1
natúra hajsza	újrahasználat	1
használja útra	újrahasználat	1
hazátlan sarjú	újrahasználat	1
szanálhat újra	újrahasználat	1
fogadó mélye veszt	fogyasztóvédelem	2
melyik érhet	helyi termék	2
hangtan órát fest	fenntarthatóság	2
vegyes prés kenés	versenyképesség	2
locsoq mása	csomagolás	2
kélt duhaj gyűlés	hulladékgyűjtés	3
akkor esetén hiánya	energihatékonyság	3
gyengén áshat koreai	energihatékonyság	3
mától evést áldoz	életmódváltozás	3
kormány lobban	karbonlábnyom	3
óvodás társulat	tudatos vásárló	3
ezres kötény szennyez	környezetszennyezés	3

26. PROJEKTMUNKA

MISKOLCI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM
BERZEVICZY GERGELY
TECHNIKUM ÁLTAL
ÖSSZEÁLLÍTOTT KVÍZ

Projektmunka

A fenntartható fogyasztói szokások témakörben pályázatot hirdetünk a diákok számára, ahol a projekt módszertan alapelveit követve dolgozzák ki a pályázatokat. A projekt célja az, hogy az iskola egy, a diákok által jól ismert terét a fenntarthatósági szempontokat figyelembe véve alakítsák át közösségi térré. A pályamunkákban a diákoknak be kell mutatniuk azokat a fenntarthatósági szempontokat, amelyek a teljes "4 for future" pályázat megvalósítása alatt megismertek, érvelniük és ezzel igazolniuk kell azt, hogy a célkitűzéseként megfogalmazott szemléletformálás a korosztályukban megvalósult.

A pályázat elkészítésekor ismertetniük kell az újrahasználás, újrahasznosítás, tartósság, környezettudatosság, energiahatékonyság, stb. érvényesülését mindezt úgy, hogy a tudatos fogyasztói magatartás döntési folyamatát is alátámasztják pályamunkáikban. Mivel a projekt egy diák közösségi tér berendezését célozza meg, így közvetlenül a saját mikrokörnyezetükben érvényesíthető fenntarthatósági alap gondolatokat gyűjtenek össze a résztvevők. A projektek kidolgozásában az osztályfőnökök és a mentortanárok állnak a diákok rendelkezésére.

Az Európai Unió támogatásával Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Technikum

2022-1-HU01-KA220-SCH-000086810
Erasmus+ KA2
Együttműködési célú partnerségek a köznevelési szektorban

"Jövő időbe lépünk" 4 for future

"ZÖLD CHILL SAROK"

ELJÖTT AZ IDŐ, HOGY MAGATOK MÖGÖTT HAGYJÁTOK A PROJEKTFELADATOK VILGÁT, ÉS VALÓBAN A TETTEK MEZEJÉRE LÉPJÉTEK!

A "Jövő időbe lépünk" 4 for future pályázat támogatásával

700.000 Ft

áll rendelkezésükre, hogy a fenntarthatóság jegyében megtervezzék suliban a Zöld Chill Sarkot!

A "D" épület bejáratánál lévő terület közösségi térré alakításáról várjuk word, vagy ppt alapú terveiteket! Fontos! Indokoljátok meg, hogy milyen fenntarthatósági szempontokat érvényesítettetek a tervek kialakítása közben!

A LEGINNOVATÍVABB, LEGZÖLDEBB ÖTLETEKET MEGVALÓSÍJTJUK!

A TERVEK LEADÁSI HATÁRIDÉJE: **2024. JÚNIUS 21.**

Mi az, ami nélkül nem működik a világ?
Legyetek az ötletek FENNTARTHATÓ!

AZ UNNEPÉLYES ÁTADÁS IDŐPONTJA: 2024. AUGUSZTUS 26.

DIÁK LIMONÁDEPARTY: **2024. Szeptember 1.**

- LEGYÉTEK TUDATOS VÁSÁRLÓK!
- NEZZÉTEK MEG A PIACI KÍNÁLATOT!
- INDOKOLJÁTOK! MITŐL VÁLIK VALAMI FENNTARTHATÓ ESZKÖZZÉ?
- ARATÁNLATOROKAL TÁMÁSSZÁTOR ALÁ HOL ERDEMES BESZEREZNI AZ ESZKÖZÖKET!
- LEGYEN TARTÓS A BERENDEZÉS!
- GONDOLKODJÁTOK AZ ÚJRAHASZNOSÍTÁSBAN, ÚJRAHASZNÁLÁSBAN!
- RAKLAP FOTELEK, NAPELEMES VILÁGÍTÁS, ZÖLD NOVENYER, STB
- LEGYÉTEK KREATÍVAK, ÉS EGYÉBEN TUDATOS FOGYASZTÓK IS!

Osztályonként: legalább egy pályamunkát várunk!
Részletes tájékoztatást és szakmai segítséget az osztályfőnököktől kaphattok!

44FOR

FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A tanár értékelő kérdőív google űrlap formájában készült el, melynek elérhetősége:

<https://forms.gle/48GWLgDgHxo8CNaQ7>

Az Ön intézménye

- Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Technikum
- Bolyai Farkas Elméleti Líceum
- Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola
- Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpont
- TIT Kossuth Klub
- Természetjáró Egyesület

Megkapott minden szükséges információt a témanap megszervezéséhez, a témanap előkészítéséhez, a helyi forgatókönyv kialakításához? (Amennyiben nem vett részt az előkészületi munkákban, kérjük "0" választ adjon!)

- 0-5 skála

Megkapott minden szükséges felkészülési szakmai segédanyagot (a fenntarthatósági problémát elemző szakmai anyag), hogy a témanapon megfelelő és releváns információt tudjon biztosítani a diákoknak a feladatok megoldásához? (Amennyiben nem vett részt mentortanárként valamely témaelem lebonyolításában, kérjük "0" választ adjon!)

- 0-5 skála

Véleménye szerint a témanap lebonyolításával mennyire valósult meg a témanap célkitűzése, az adott fenntarthatósági probléma tudatos áttekintése, a diákok szemléletformálása?

- 1-5 skála

Véleménye szerint a támanap kapcsán kialakított forgatókönyv milyen mértékben támogatta a diákok szemléletformálását?

- 1-5 skála

FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A témanap módszertani útmutatója és eszköztára milyen mértékben támogatta a tartalmi elem megvalósításában a pedagógusi/mentori munkáját?

- 1-5 skála

Milyenek értékeli a témanap hangulatát?

- 1-5 skála

Hogyan értékeli a résztvevő diákok viszonyát, interaktivitását a témanap feldolgozásához?

- 1-5 skála

Mennyire tartja sikeresnek a diákok bevonását a témanap feldolgozásába?

- 1-5 skála

A módszertani ajánlásban és eszköztárban szereplő tartalmi elemek mennyire felelnek meg a korosztályi sajátosságoknak? (előzetesen megszerzett tudás, "Z" generáció interaktív igényei, stb)

- 1-5 skála

Mi volt, véleménye szerint, a témanap legkevésbé sikerült eleme?

- szöveges válasz

Van olyan eleme a témanapnak, amelyet a tanórai munkája során is alkalmazni tud?

- igen
- nem

Kérjük, jelöle meg, hogy mely témaelemeket tud hasznosítani tanórai munkája kapcsán!

- az összes témaelem felsorolása, többszörös választási lehetőség

FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
TANÁRI ÉRTÉKELÉS

A tanórán történő későbbi hasznosításon felül milyen egyéb módon tudja a témanap egyes elemeit felhasználni munkája során?

- Tehetséggondozás
- Felzárkóztatás
- DÖK nap
- Gólyatábor
- Pályaorientációs rendezvény
- Nyílt nap
- Tematikus rendezvény, mint a Fölt napja, a Víz világnapja rendezvény megvalósításakor
- Egyéb

Kérjük, ossza meg velünk, milyen tartalmi elemmel lenne érdemes bővíteni a szakmai témanapot annak eredményessége érdekében!

- szöveges válasz

Előre is köszönjük minden további szíves javaslatát, észrevételét a témanappal kapcsolatban! Visszajelzésével támogatja a diákok szemléletformálásának érdekében végzett előkészítési munka színvonalának emelését.

FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
DIÁK ÉRTÉKELÉS

A diák értékelő kérdőív google űrlap formájában készült el, melynek elérhetősége:

<https://forms.gle/ZPx0J1Z6jihjV5Q89>

Az intézményed

- Miskolci Szakképzési Centrum Berzeviczy Gergely Technikum
- Bolyai Farkas Elméleti Líceum
- Márai Sándor Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium és Alapiskola
- Beszédes József Mezőgazdasági és Műszaki Iskolaközpont
- TIT Kossuth Klub
- Természetjáró Egyesület

Részt vettél a témanap valamely programján?

- igen
- nem

A témanap mennyiben segített a fenntarthatósági probléma megértésében?

- 1-5 skála

A témanap mennyiben világított rá arra, hogy milyen lehetséges megoldások léteznek a fenntarthatósági probléma kezelésére?

- 1-5 skála

A témanap mennyiben világított rá arra, hogy te is tudsz tenni a probléma megoldásáért?

- 1-5 skála

Mennyire tartod fontosnak, hogy beszéljess a családdal, szüleiddel a témanapról, a felvetett problémákról?

- 1-5 skála

FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS
DIÁK ÉRTÉKELÉS

Milyennek értékeled a témanap hangulatát?

- 1-5 skála

Szeretnéd, ha a témanapokon még több interaktív játék lenne?

- Jó gondolatnak tartom, hogy még több interaktív feladat jelenjen meg
- Elegendőnek találom az interaktív tartalmat

Mennyire volt elegendő az előzetes tudásod ahhoz, hogy az egyes állomások feladatait megold?

- 1-5 skála

Az egyes állomásokon a tanárok/mentorok milyen mértékben magyarázták el az összefüggéseket, segítettek megérteni a problémát?

- 1-5 skála

Kérjük, jelöld meg, hogy mely programokon vettél részt!

- az összes témaelem felsorolása, többszörös választási lehetőség

Mi volt, véleményed szerint, a témanap legkevésbé sikerült eleme?

- szöveges válasz

Mi volt, véleményed szerint, a témanap legjobban sikerült eleme?

- szöveges válasz

Kérjük, oszd meg velünk, milyen tartalmi elemmel lenne érdemes bővíteni a szakmai témanapot!

- szöveges válasz

Előre is köszönjük minden további szíves javaslatodat, észrevételedet a témanappal kapcsolatban! Visszajelzéseddel támogatsz a program színvonalának emelését.

FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK TÉMANAP ÉRTÉKELŐ KÉRDŐÍVEI

MINŐSÉGELLENŐRZÉS

**Köszönjük, hogy részt vett szemléletformáló
témnapunkon!**

**Bízunk benne, hogy a játékos, interaktív,
diákbarát programunk elnyerte a tetszését!**

**Ötleteivel, javaslataival kérjük támogassa munkánkat! Várjuk
szíves javaslatait programunk honlapján az alábbi linken:**

<http://4forfuture.hu/uzenetkuldes>

Tisztelt Érdeklődő!

Programunk célja aközépiskolás korosztály fenntarthatósági érzékenyítése a tanulói aktivitást igénylő módszerekkel, interaktív játékokkal és a projekt módszertan tárházát alkalmazva.

Bízunk benne, hogy a játékos, interaktív, diákbarát programunk elnyerte a tetszését!

A programunk mellékletét képezik az óratervek, valamint minden témanaphoz tartozó ppt, melyek honlapunkon érhetőek el.

Ötleteivel, javaslataival kérjük támogassa munkánkat! Várjuk szíves javaslatait programunk honlapján az alábbi linken:

<http://4forfuture.hu/uzenetkuldes>